

OPERAN

KUNGLIGA OPERAN

ÅRSREDOVISNING 2015

SID 3 VD har ordet

SID 4 Opera, balett och Unga på Operan 2015

SID 9 Förvaltningsberättelse

SID 12 Verksamheten 2015 i siffror

SID 16 Resultat och ställning

SID 22 Noter

SID 28 Bolagsstyrningsrapport

SID 34 Revisionsberättelse

SID 35 Hållbarhetsredovisning

SID 50 GRI-index

SID 54 Revisors rapport av Operans hållbarhetsredovisning

VD HAR ORDET

IEN VÄRLD där det sällan finns tid eller rum för starka känslor och intryck, är Kungliga Operan platsen där de har en självklar huvudroll. Vi presenterar upplevelser som publiken delar med oss och med varandra, i stunden och på djupet. Välkommen till Sveriges nationalscen för opera och balett.

Aldrig tidigare har Kungliga Operan (Operan) nått en så stor publik som under 2015: 297 000 personer, jämfört med 238 000 året dessförinnan. Också biljettförsäljningen satte rekord med 69 mkr i intäkter. Med stolthet kan vi konstatera att årets samtliga produktioner nått stora konstnärliga framgångar och haft den bredd och spets vi eftersträvar. Hjärtligt tack till alla – såväl publik som personal – som gjorde det möjligt!

En förutsättning för detta glädjande resultat är givetvis att det konstnärliga arbetet legat i framkant. Under 2015 presenterade Operan nio premiärer (en mer än 2014) – fyra operor, tre dansverk samt två verk producerade av Unga på Operan. Det kan konstateras att vi i våra produktioner lyckades nå en stor och bred publik med både klassiska och nya verk på repertoaren och en publikundersökning visade att våra kunder är mycket nöjda både vad gäller föreställningen och helhetsupplevelsen. Vår verksamhet har även fått en stor internationell uppmärksamhet och våra uppsättningar och artister har vunnit priser och är omtalade och efterfrågade. Viktiga samarbeten har utvecklats under året där framförallt Unga på Operan knutit nya kontakter i samverkan med näringsliv och skola, projekt som fortsätter under 2016 och blir till en viktig del i arbetet med mångfald och hållbarhet.

Trots dessa fantastiska besöksiffror så är en fortsatt mycket angelägen utmaning och ett mycket viktigt mål för Operan, särskilt ur ett hållbarhetsperspektiv, att nå ny publik och öka vår tillgänglighet. Det finns en stor grupp människor som är intresserad av Operans konstarter, men som ännu inte besökt Operan och målet är att attrahera fler än de som idag är besökare. Genom att presentera en repertoar som innehåller verk som lockar nya besökare

(under 2015 t.ex. med det nyskrivna dansverket *Midsommarnattsdröm* och den nyskrivna operan *Written on Skin* samt med de kända operaklassikerna *La Bohème*, *Madama Butterfly* och familjebaletten *Nötknäpparen*) tillsammans med riktade aktiviteter och kommunikation, kan nya publikgrupper lockas till Operan. En annan viktig faktor för att nå ny publik är Operans barn- och ungdomsverksamhet kopplat till samarbetet med skolor och förskolor samt en repertoar med återkommande familjeföreställningar vilket är en viktig förutsättning för detta.

Hållbarhet är en viktig del av Operans strategi. Genom ett hållbarhetsarbete stärks vår konst, vår vision och vårt varumärke. Förutom hållbarhetsmålet kring en ökad tillgänglighet och att nå en bredare publik, har Operan under 2015 aktivt arbetat för att vara en arbetsplats som präglas av transparens, delaktighet och dialog på alla nivåer i organisationen – ett arbete som kommer att fortsätta framöver och som kräver engagemang av alla Operans medarbetare.

Om vi blickar framåt ser jag med spänning fram emot Wagners *Nibelungens Ring* som sätts upp i maj 2017. Biljetterna släpptes i höstas, 1,5 år innan föreställning, och redan efter sex minuter var merparten av platserna sålda – 9 216 biljetter för totalt sex miljoner kronor. Försäljningsrekord!

Nya utmaningar väntar inför 2016 och arbetet med att planera ett nytt kulturcenter, som ersättning för våra verkstäder i Gäddviken, i samarbete med Dramaten, har påbörjats. Förhoppningen är att detta ska stå färdigt innan det är aktuellt med stängning av operahuset för det stora ombyggnads- och renoveringsprojektet av vårt operahus – en ny opera i Operan. Vi håller tummarna att arbetet med en ny opera i Operan kan löpa på i en bra takt så att vi inom en inte alltför lång framtid kan få verka i ett operahus som passar en modern opera som uppfyller samhällets krav på öppenhet och tillgänglighet för alla medborgare.

Birgitta Svendén

VD

OPERA

Operasolister, Kungliga Hovkapellet samt
Kungliga Operans K r, med korm stare James Grossmith

LA BOH ME

MUSIK *Giacomo Puccini*
TEXT *G. Giacosa/L. Illica*
DIRIGENT *Daniele Callegari/
Benjamin Shwartz*
REGI, SCENOGRAFI, KOSTYM, MASK & LJUS
José Cura
DRAMATURG *Katarina Aronsson*
PREMIÄR 21 november 2015
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR 10
ANTAL BESÖKARE 10 697

LA TRAVIATA

TEXT *F. M. Piave*
MUSIK *Giuseppe Verdi*
DIRIGENT *Giampaolo Bisanti*
REGI *Kasper Holten*
SCENOGRAFI, KOSTYM & MASK
Steffen Aarfing
LJUS *Jesper Kongshaug*
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR 8
ANTAL BESÖKARE 6 785

MADAMA BUTTERFLY

MUSIK *Giacomo Puccini*
TEXT *L. Illica/G. Giacosa*
DIRIGENT *Lawrence Renes/Alexander Joel/
Rafael Payare/Eunsun Kim/*
REGI *Kirsten Harms*
SCENOGRAFI, KOSTYM & MASK
Herbert Murauer
LJUS *Torben Lendorph*
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR 21
ANTAL BESÖKARE 22 131

CARMEN

MUSIK *Georges Bizet*
TEXT *H. Meilhac/L. Hal vy*
DIRIGENT *Eugene Tzigane*
REGI *Vincent Boussard*
SCENOGRAFI *Vincent Lemaire*
KOSTYM & MASK *Žana Bošnjak*
LJUS *Hans-Åke Sjöquist*
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR 11
ANTAL BESÖKARE 10 173

DON GIOVANNI

MUSIK *W.A. Mozart*
TEXT *Lorenzo da Ponte*
DIRIGENT *Alexander Joel*
REGI & SCENOGRAFI *Ole Anders Tandberg*
KOSTYM & MASK *Maria Geber*
LJUS *Sutoda*
DRAMATURG *Katarina Aronsson*
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR 8
ANTAL BESÖKARE 5 881

FIGAROS BRÖLLOP

MUSIK *W.A. Mozart*
TEXT *Lorenzo da Ponte*
DIRIGENT *Lawrence Renes*
REGI & SCENOGRAFI *Ole Anders Tandberg*
KOSTYM *Maria Geber*
LJUS *Ellen Ruge*
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR 4
ANTAL BESÖKARE 3 568

MARIA STUARDA

MUSIK *Gaetano Donizetti*
TEXT *G. Bardari efter Schillers pjäs*
DIRIGENT *Pier Giorgio Morandi*
REGI *Ann-Margret Pettersson*
SCENOGRAFI *Roj Friberg*
KOSTYM OCH MASK *Karin Erskine*
LJUS *Hans-Åke Sjöquist*
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR 7
ANTAL BESÖKARE 5 665

OTELLO

MUSIK *Giuseppe Verdi*
TEXT *Arrigo Boito efter Shakespeares pjäs*
DIRIGENT *Alexander Vedernikov/
Paolo Olmi*
REGI *David Alden*
SCENOGRAFI & KOSTYM *Jon Morell*
LJUS *Adam Silverman*
KOREOGRAF *Maxine Braham*
PREMIÄR 14 mars 2015
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR 14
ANTAL BESÖKARE 11 778

ROSENKAVALJEREN

MUSIK *Richard Strauss*
TEXT *Hugo von Hofmannsthal*
DIRIGENT *Lawrence Renes*
REGI *Christof Loy*
SCENOGRAF *Dirk Becker*
KOSTYM & MASK *Barbara Drohsin*
KOREOGRAF *Thomas Wilhelm*
LJUS *Olaf Winter*
DRAMATURG *Thomas Joningk*
PREMIÄR 26 september 2015
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR 9
ANTAL BESÖKARE 8 433

TRISTAN OCH ISOLDE
 MUSIK OCH TEXT *Richard Wagner*
 DIRIGENT *Lawrence Renes*
 REGI *Hans-Peter Lehmann*
 SCENOGRAF & KOSTYM *Olaf Zombeck*
 LJUS *Linus Fellbom*
 DRAMATURG *Stefan Johansson*

ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR 4
 ANTAL BESÖKARE 4 238

TROLLFLÖJTEN
 MUSIK *W.A. Mozart*
 TEXT *E. Schikaneder*
 DIRIGENT *Alexander Joel/Kristina Poska*
 REGI & SCENOGRAFI *Ole Anders Tandberg*
 KOSTYM *Maria Geber*
 LJUS *Ellen Ruge*
 DRAMATURG *Katarina Aronsson*

ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR 14
 ANTAL BESÖKARE 12 853

XERXES
 MUSIK *Georg Friedrich Händel*
 TEXT *Anonym efter S. Stampiglia & N. Minato*
 DIRIGENT *George Petrou*
 REGI *Daniel Slater*
 SCENOGRAF, KOSTYM & MASK *Robert Innes Hopkins*
 LJUS *Linus Fellbom*

ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR 7
 ANTAL BESÖKARE 4 797

Kungliga Baletten och Kungliga Hovkapellet samt elever från Kungliga Svenska Balettskolan har medverkat i följande produktioner under 2015

SPRING '15
 Våroffer (ovan)
 MUSIK *Igor Stravinskij*
 KOREOGRAFI *Johan Inger*
 DIRIGENT: *Lawrence Renes*
 SCENOGRAFI & KOSTYM *Mylla Ek*
 LJUS *Erik Berglund*

4 ballader (till vänster)
 MUSIK *Johannes Brahms*
 KOREOGRAFI *Roy Assaf*
 KOSTYM *Inabel Zaken*
 SCENOGRAF *Mylla Ek*
 LJUS *Erik Berglund*
 SOLIST *Roland Pöntinen (piano)*

URPREMIÄR 20 februari 2015
 ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR 8
 ANTAL BESÖKARE 5 133

WRITTEN ON SKIN
 MUSIK *George Benjamin*
 TEXT *Martin Crisp*
 DIRIGENT *Lawrence Renes*
 REGI & LJUS *Kay Metzger*
 SCENOGRAF, KOSTYM OCH MASK *Petra Molléus*
 DRAMATURG *Katarina Aronsson*

PREMIÄR 24 januari 2015
 ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR 7
 ANTAL BESÖKARE 5 402

Invent the world
 In seven days
 invent the whole world
 in a single day

DON QUIJOTE
 MUSIK *Léon Minkus*
 KOREOGRAFI *Rudolf Nurejev efter Marius Petipa*
 DIRIGENT *Wolfgang Heinz*
 SCENOGRAF & KOSTYM *Nadine Chapman Baylis*
 LJUS *John B. Read*

ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR 12
 ANTAL BESÖKARE 7 609

JULIA OCH ROMEO
 MUSIK *Pjotr Tjajkovskij*
 KOREOGRAFI *Mats Ek*
 DIRIGENT *Eva Ollikainen*
 SCENOGRAFI & KOSTYM *Magdalena Åberg*
 LJUS *Linus Fellbom*
 SOLIST *Bengt-Åke Lundin (piano)*

ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR 8
 ANTAL BESÖKARE 7 644

MIDSOMMARNATTSDRÖM
 MUSIK *Mikael Karlsson*
 KOREOGRAFI & SCENOGRAFI *Alexander Ekman*
 KOSTYM *Bregje van Balen*
 LJUS *Linus Fellbom*

URPREMIÄR 17 april 2015
 ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR 10
 ANTAL BESÖKARE 9 574

NÖTKNÄPPAREN
 MUSIK *Pjotr Tjajkovskij*
 KOREOGRAFI *Pär Isberg*
 LIBRETTO *Pär Isberg & Erik Näslund* fritt
 efter *Elsa Beskow och E.T.A. Hoffman*
 DIRIGENT *Oksana Lyniv*
 SCENOGRAFI *Bo-Ruben Hedwall*
 KOSTYM *Ann-Mari Anttila*
 LJUS *Torkel Blomqvist*

ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR 12
 ANTAL BESÖKARE 13 433

RAYMONDA
 MUSIK *A. Glazunov*
 KOREOGRAFI *Pontus Lidberg*
 DIRIGENT *Graham Bond*
 SCENOGRAFI & KOSTYM *Patrick Kinmoth*
 LJUS *Erik Berglund*

ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR 7
 ANTAL BESÖKARE 4 474

SVANSJÖN
 MUSIK *Pjotr Tjajkovskij*
 KOREOGRAFI *Mats Ek*
 DIRIGENT *Jonathan Darlington*
 SCENOGRAFI, KOSTYM & MASK
Marie-Louise Ekman
 LJUS *Erik Berglund*

ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR 13
 ANTAL BESÖKARE 14 612

FÖRVALTNINGS-berättelse

UNGA PÅ OPERAN

FREUDS ANATOMISKA TEATER
 MUSIK *J. Strauss d.y.*
 KONCEPT *Carolina Frände & Robert Fux*
 REGI *Carolina Frände*
 KOREOGRAFI *Gunnlaugur Egilsson*
 SCENOGRAFI *Henrik Ekberg*
 KOSTYM *Joakim Jonsson*
 LJUS *Karl Svensson*

URPREMIÄR 5 maj 2015
 ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR 14
 ANTAL BESÖKARE 1 567

MIN MAMMA ÄR EN DRAKE
 MUSIK *Thomas Lindahl*
 TEXT *Irena Kraus* efter *Pija Lindenbaums* bok
 REGI *Mia Ringblom Hjertner*
 SCENOGRAFI & LJUS *Thorsten Dahn*
 KOSTYM *Pija Lindenbaum*

PREMIÄR 7 november
 (samarbete med GöteborgsOperan)
 ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR 31
 ANTAL BESÖKARE 3 456

ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN

Kungliga Operan AB (Operan) är Sveriges nationalscen för opera och balett; grundad 1773 och med det nuvarande operahuset invigt 1898. Operan är ett helägt statligt aktiebolag som återskriver till regeringen i enlighet med ett regeringsbeslut (regleringsbrev).

2015 blev ett framgångsrikt och intensivt år för Operan med ökade besökssiffror, hög beläggning och fina recensioner. Verksamheten har präglats av både spets och bredd, klassiker och nyskapande verk har presenterats om vartannat och publiktrycket har varit högt.

Operan har även under 2015 aktivt arbetat med att ständigt höja den konstnärliga kvaliteten i alla sammanhang där Operans konst på något sätt presenteras, både genom att sätta upp klassiska verk på traditionella såväl som nya sätt, som att presentera nya verk och vara med och driva den konstnärliga utvecklingen.

Operan har under 2015 intensivt arbetat vidare tillsammans med Statens fastighetsverk (sfv) med projektet »Ny opera i Operan«. En förstudie lämnades till regeringen i maj 2015 där ett förslag, för att möta de krav som ställs på ett operahus för en modern nationalscen samt hur en renovering kan bidra till att utveckla den konstnärliga verksamheten och göra operahuset mer tillgängligt och öppet för publiken, presenterades.

Operan har också under 2015 ytterligare utökat och uppdaterat möjligheterna till serveringar i operahuset eftersom en av utgångspunkterna och utmaningarna för framtiden är att göra huset mer öppet och tillgängligt för allmänheten.

I linje med Operans hållbarhetsarbete har ett projekt, finansierat av en av Operans sponsorer, med fokus på socialt ansvarstagande och med barns rätt till kultur genomförts. Projektet genomfördes tillsammans med Smedshagsskolan i Hässelby (ca 320 elever, där 87 % av eleverna har ett annat modersmål än svenska). Eleverna utforskade via estetiska läroprocesser, utformade av och tillsammans med Operans pedagoger, delar av Barnkonventionen. Ett annat projekt i linje med Operans hållbarhetsarbete avser El Sistema där Operan medverkar i ett projekt med fokusområde i Tensta.

LOCKA NYA BESÖKARE

En fortsatt mycket angelägen utmaning och ett mycket viktigt mål för Operan är att nå ny publik och nya målgrupper. Det finns en stor grupp människor som är intresserad av Operans konstarter, men som ännu inte besökt Operan och målet är att attrahera fler än de som idag är besökare. Genom att presentera en repertoar som innehåller verk som lockar nya besökare, under 2015 t.ex. med det nyskrivna dansverket *Midsommarnattsdröm* och den nyskrivna operan *Written on Skin* samt med de kända operaklassikerna *La Bohème*, *Madama Butterfly* och familjebaletten *Nötknäpparen*, tillsammans med riktade aktiviteter

och kommunikation, kan nya publikgrupper lockas till Operan och något som Operan arbetar med att utveckla.

En annan viktig faktor för att nå ny publik är Operans barn- och ungdomsverksamhet. Barn och ungdomar som besöker Operan har en tendens att komma tillbaka som vuxna och samarbetet med skolor och förskolor samt en repertoar med återkommande familjeföreställningar är en viktig förutsättning för detta.

Den ökande öppenhet som Operan arbetar med har bl.a. som mål att visa den bredd av verksamhet som Operan har. Att öppna upp och bjuda in allmänheten till repetitionsarbetet, både i sal och på scen, har varit mycket framgångsrikt för att öka insikten i Operans verksamhet och något som regelbundet efterfrågas av publiken samt lockar nya besökare till Operan. Operan fortsätter också att bjuda in skolklasser till generalrepetitionerna på stora scenen.

Även flera av de samarbeten som presenteras nedan har som huvudsyfte för Operan att nå ut till nya publikgrupper och exempel på detta är samarbetet med Riksteatern och den bosniska kulturföreningen Nevreta kring dans- och sångföreställningen *Roses for Teresa* med medverkande från Balkan och samarbetet med Stockholms stadsteater/Parkteatern för föreställningarna i Vitabergsparken och runt om i Stockholm.

FÖRESTÄLLNINGSVERKSAMHETEN

Efter två år av kortare säsonger på grund av renoveringar av teatermaskineriet (2014 och 2013) har Operan under 2015 återigen haft över 200 föreställningar på stora scenen som bestått av över 20 olika produktioner. Under året har fyra operapremiärer presenterats på stora scenen, *Written on Skin* med musik av George Benjamin, Verdis *Otello*, en samproduktion med English National Opera, Richard Strauss *Rosenkavaljeren* och Puccinis klassiker *La Bohème* i en ny tappning där handlingen förlagts till Gamla Stan i Stockholm. Vidare presenterades tre premiärer inom dansen, *Spring'15* av Roy Assaf och Johan Inger, *Midsommarnattsdröm* av Alexander Ekman samt *Svansjön* av Mats Ek. Vidare har två premiärer för barn och ungdomar presenterats på Rotundan – *Freuds anatomiska teater* och *Min mamma är en drake*.

Beläggningen för Operans föreställningar på stora scenen, dvs. procent av antalet möjliga besökare, har under 2015 varit hög i genomsnitt, nämligen 100 procent för dans/balett och 89 procent för opera. Nästan 300 000 besökare/mottagare har på något sätt mött Operans verksamhet genom att besöka föreställningar, konserter, digitala sändningar, guidade visningar eller övriga aktiviteter.

I början av 2015 gästspelade Kungliga Baletten på L'Opéra Garnier i Paris, som är en av de främsta dansscenerna i världen, med Mats Eks verk *Julia och Romeo*. Att Operan efterfrågas av de bästa internationella dansscenerna är en indikation på hög konstnärlig kvalitet och

produktionen har turnerat så mycket som Operan har kunnat avvara baletten. Denna dansproduktion fick också den fina utmärkelsen Olivier Awards vid 2015 års teatergala i London.

Sammantaget visar 2015 en fin utveckling av både bredden och spetsen i repertoaren med en mycket hög konstnärlig nivå som målsättning, vilket krävt omfattande resurser och en stor arbetsinsats från samtliga Operans avdelningar.

KULTURARV OCH UTVECKLING

Genom att spela klassiker likaväl som moderna och nyskapande verk tar Operan tillvara det befintliga kulturarvet samtidigt som det nya arvet skapas. En medvetenhet om kulturarvet är en förutsättning för att kunna utveckla konsten och utveckla den vidare.

Vad gäller kulturarv så har Operan under 2015 presenterat operaklassiker som t.ex. *La Bohème*, *Figaros Bröllop*, *Tristan och Isolde*, *Trollflöjten* samt de klassiska baletterna *Don Quijote*, *Raymonda* och *Nötknäpparen*.

Operan har även fortsatt sitt arbete med att bevara, vårda och tillgängliggöra det nationella kulturarv som finns i Operans arkiv och samlingar. Under året har en ny lokal för den historiska kostymsamlingen färdigställt och bevarandearbetet har kunnat fortsätta. Arbetet med att presentera Operans repertoar och delar av arkiv och samlingar online på hemsidan är nu snart klart, vilket sker i nära följd av presentationen av Operans nya externa webb. Detta stora projekt har möjliggjorts med medel beviljade ur Riksbankens Jubileumsfond 2012.

Under året fortsatte samarbetet med Kungliga Musikaliska Akademien med en serie kammarkonserter i Guldföajén kallade *Oerhört ohört*. Fokus under året var kulturarvet från svenska tonsättare och hovkapellmästare med

kopplingar till Operan och Hovkapellet. Bland tonsättarna kan nämnas Per August Ölander, Ludvig Norman och Richard Henneberg.

När det gäller utveckling av opera- och danskonsten är beställning av nya verk en viktig del. Under året har premiär hållits av dansverket *Spring '15* av Roy Assaf och Johan Inger, *Midsommarnattsdröm* av Alexander Ekman. Operans barn- och ungdomsverksamhet har beställt och har under 2015 haft urpremiär av verket *Freuds anatomiska teater* med koncept av Carolina Frände och Robert Fux. Under året har Operan även framfört beställningsverket *Julia och Romeo* samt arbetat med den nya operan *Medea* som hade premiär i januari 2016. I dagsläget pågår arbete med 12 större eller mindre beställningsverk av både svenska och utländska upphovsmän.

För att medverka till utvecklingen håller Operan också en dialog med de konstnärliga utbildningarna. Dels för Operans egen utveckling och dels för att skapa anställningsbarhet på en hög nivå för eleverna och om möjligt erbjuda praktikplatser.

DIGITALISERING

Digitalisering av konsten är ett verktyg för att kunna nå ut till en ny och bredare publik. Tekniken och villkoren är under utveckling och på Operan och inom hela scenkonstbranschen pågår ett arbete, dels kring hur den nya tekniken på bästa sätt kan användas för att kunna sprida repertoaren till ett stort antal människor i hela landet, och dels hur rättigheterna för artister och upphovsmän ska hanteras i anslutning till denna utveckling.

Under 2015 sändes tre av Operans föreställningar, *Otello*, *La Bohème* och *Nötknäpparen*, via det digitala biografnetverket i samarbete med Folkets Hus och Parker. Föreställningarna sågs av totalt knappt 9 000 besökare över hela landet.

NYCKELTAL (MKR)	2015	2014	2013	2012	2011
Antal produktioner	22	17	19	23	23
Antal premiärer	9	8	7	9	8
Beläggningsgrad stora scenen	93%	90%	98%	91%	88%
Föreställningar stora scenen	201	141	194	220	204
Antal besökare på föreställningar och övriga aktiviteter	296 807	237 971	291 043	289 867	260 260
Nettoomsättning	98,7	76,7	79,2	84,3	79,4
Statliga bidrag	439,3	446,5	428,0	423,4	427,2
Egenfinansiering	18%	15%	16%	17%	16%
Eget kapital	26,7	33,3	32,6	27,1	18,8
Soliditet	9%	15%	16%	16%	12%
Medelantalet anställda i årsverken	525	528	536	552	543

Not: Under 2014 och 2013 hade stora scenen förlängda sommaruppehåll p.g.a. pågående renovering vilket ledde till färre antal föreställningar dessa år.

VERKSAMHETEN 2015 I SIFFROR

PLATS UPPSÄTTNING AKTIVITET (2014, 2013 INOM PARENTES)	KOMMENTAR	ANTAL FÖRE- STÄLLNINGAR	ANTAL BESÖKARE	BELÄGG- NING %
FÖRESTÄLLNINGAR STORA SCENEN				
OPERA				
Carmen	Repris	11	10 173	89
Don Giovanni	Repris	8	5 881	71
Figaros Bröllop	Nypremiär	4	3 568	86
La Bohème	Premiär	10	10 697	100
La Traviata	Nypremiär	8	6 785	82
Madama Butterfly	Repris	21	22 131	100
Maria Stuarda	Nypremiär	7	5 665	78
Otello	Premiär	14	11 778	81
Rosenkavaljeren	Premiär	9	8 433	90
Tristan och Isolde	Nypremiär	4	4 238	100
Trollflöjten	Repris	14	12 853	100
Written on Skin	Premiär	7	5 402	85
Xerxes	Nypremiär	7	4 797	66
Summa opera stora scenen		124 (81; 106)	112 401 (75 860; 100 768)	–
Genomsnitt opera stora scenen		–	906 (937; 950)	89 (90; 96)
BALETT				
Don Quijote	Nypremiär	12	7 609	74
Julia & Romeo	Repris	8	7 644	100
Midsommarnattsdröm	Urpreniär	10	9 574	100
Nötknäpparen	Repris	12	13 433	100
Raymonda	Repris	7	4 474	74
Spring'15	Urpreniär	8	5 133	75
Svansjön	Premiär	13	14 612	100
Summa balett stora scenen		70 (52; 76)	62 479 (39 220; 70 876)	–
Genomsnitt balett stora scenen		–	893 (758; 932)	100 (87; 100)
ÖVRIGT STORA SCENEN				
Romanskonsert		1	599	58
Roses for Anna Teresa	Samproduktion Riksteatern mfl	1	487	47
Kulturnatt – konsert Våroffer	Barn & Unga (B&U)	1	1 100	100
Luciakonsert		2	2 266	100
Nyårskonsert		1	1 146	100
Hyllningskonsert till Frank Sinatra		1	1 143	100
Summa stora scenen		201 (141; 194)	181 621 (122 632; 183 398)	–
Genomsnitt stora scenen		–	902 (870; 945)	93 (90; 98)

PLATS UPPSÄTTNING AKTIVITET (2014, 2013 INOM PARENTES)	KOMMENTAR	ANTAL FÖRE- STÄLLNINGAR	ANTAL BESÖKARE	BELÄGG- NING %
FÖRESTÄLLNINGAR ROTUNDAN				
Freuds anatomiska teater	Urpremiär/ B&U	14	1 567	93
Min mamma är en drake	Premiär/ B&U	31	3 456	93
Festival Display	Dans	5	354	87
FÖRESTÄLLNINGAR GULDFOAJÉN, ÖVRIGA SCENER I OPERAHUSET				
Oerhört ohört	Kammarmusikserie	4	272	57
Lunchkonserter		71	4 856	95
Mina läskiga föräldrar	B&U	4	472	98
Doktor Karins...	B&U	2	237	99
Kulturnatt		2	240	99
Sommarkonserter		32	2 235	93
Vilja, vela, vilse	B&U	4	485	93
TURNÉER OCH GÄSTSPEL I SVERIGE				
Operan på Haga, Nationaldags- firande i Hagaparken	Opera/Hovkapellet	1	17 000	-
Operan i Konserthuset	Opera/Hovkapellet	1	1 747	98
Kungliga Baletten på Magasin3	Balett	4	236	72
Operan i Vitabergsparken	Opera/Hovkapellet	1	4 000	-
Musik på varvet, Ljusterö	Opera/Hovkapellet	1	726	-
Smakprov från kommande säsong – Stockholms kulturfestival	Opera/Hovkapellet	1	12 000	-
Välja, vela, vilse – Parkteatern	B&U	6	1 250	-
Summa turné och gästspel Sverige		15 (39; 14)	36 959 (46 293; 44 206)	-
TURNÉER OCH GÄSTSPEL UTMOLANDS				
Julia & Romeo Opéra Garnier, Paris	Balett	6	10 193	84
Summa turné och gästspel utomlands		6 (11; 0)	10 193 (9 681; 0)	
Summa föreställningar och besökare		391 (318; 347)	239 137 (188 761; 239 504)	
ÖVRIGA AKTIVITETER I OPERA				
T.ex. öppna repetitioner, visningar, introduktioner, opera- och balett- kvartar, samtal, workshops, skolverk- samhet, kollo mm		998	49 057	-
Summa övriga aktiviteter i operahuset		998 (1 103; 793)	49 057 (39 189; 42 963)	-

PLATS UPPSÄTTNING AKTIVITET (2014, 2013 INOM PARENTES)	KOMMENTAR	ANTAL FÖRE- STÄLLNINGAR	ANTAL BESÖKARE	BELÄGG- NING %
DIGITALA SÄNDNINGAR				
Otello	Opera, Folkets hus och parker (direktsändning i det digitala biografnätet)	1	2 605	-
La Bohème	”	1	3 287	-
Nötknäpparen	Balett, Folkets hus och parker (direktsändning i det digitala biografnätet)	1	2 721	-
Summa digitala sändningar		3 (2; 3)	8 613 (10 021; 8 576)	
Summa totalt föreställningar, digitala sändningar och övriga aktiviteter i operahuset		1 392 (1 423; 1 143)	296 807 (237 971; 291 043)	-

Unga på Operan – utbrutet ur tabellen ovan

PLATS UPPSÄTTNING AKTIVITET (2014, 2013 INOM PARENTES)	KOMMENTAR	ANTAL FÖRE- STÄLLNINGAR	ANTAL BESÖKARE	BELÄGG- NING %
BARN- OCH UNGDOMSVERKSAMHET				
B&U FÖRESTÄLLNINGAR STORA SCENEN				
Nötknäpparen	Familjeföreställning, balett (inkl 1 skolföreställning)	12	13 433	100
Madama Butterfly	Skolföreställning, opera	1	693	81
Trollflöjten	Skolföreställning, opera	2	1 374	73
B&U FÖRESTÄLLNINGAR ROTUNDAN				
Freuds anatomiska teater	Urpremiär B&U	14	1 567	93
Min mamma är en drake	Premiär B&U	31	3 456	93
B&U FÖRESTÄLLNINGAR GULDFOAJÉN, ÖVRIGA SCENER I OPERAHUSET				
Mina läskiga föräldrar	Miniföreställning	4	472	98
Doktor Karins...	”	2	237	99
Vilja, vela, vilse	”	4	485	93
B&U TURNÉER OCH GÄSTSPEL I SVERIGE				
Välja, vela, vilse – Parkteatern	B&U	6	1 250	-
Summa föreställningar och besökare		76 (56;68)	22 967 (17 569; 31 320)	
ÖVRIGA B&U-AKTIVITETER I OPERAHUSET				
T.ex. Introduktioner för barn, barn- visningar, familjedagar, killdag, skol- verksamhet, lovverksamhet, kollo, workshops, lärarkvällar mm.		541	23 899	
Summa föreställningar och aktiviteter inom barn- och ungdomsverksamheten		617 (583; 504)	46 866 (36 170; 46 652)	-

RESULTAT och ställning

ARETS RESULTAT uppgår till -6,6 mkr (0,7 mkr). Bruttoomsättningen uppgår till 538,0 mkr (523,2 mkr) varav bidrag från staten uppgår till 439,3 (446,5) och övriga intäkter till 98,7 mkr (76,7 mkr). Liksom i årsredovisningen för 2014, balanseras det årliga extra bidraget (anslagshöjning) om 10 mkr som Operan erhållit för renoveringar och investeringar i operahuset. Balanserat bidrag per 31 december 2015 uppgår till 41,0 mkr (34,2 mkr).

Recettintäkter inklusive turnéer uppgår till 71,1 mkr (50,0 mkr) och i genomsnitt har publikbeläggningen varit 89 (90) procent för opera och 100 (87) procent för balett/dans.

Det egna kapitalet uppgår vid utgången av 2015 till 26,7 mkr (33,3 mkr).

Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick till 21,7 mkr (23,4 mkr). Kassaflödet från investeringsverksamheten uppgick till -42,2 mkr (-93,3 mkr). Den negativa förändringen i kassaflödet är hänförligt till renoveringen av scenmaskineriet och i enlighet med plan. Ett lån på 80 mkr har upptagits per 30 juni 2015 i syfte att finansiera den pågående renoveringen av teatermaskineriet. Lånets löptid är 2015.06.30–2020.06.30.

Operan har för taxeringsåret 2015 ett icke utnyttjat underskottsavdrag uppgående till 3,2 mdkr.

Under 2014 och 2015 genomfördes ett effektiviseringsprogram i syfte att uppnå en långsiktigt hållbar ekonomi i balans med målet att kunna behålla och utveckla den konstnärliga nivån. Förändringsarbetet bedrevs inom fyra områden – kostnadseffektiviseringar och personalned-

dragningar i organisationen, förhandling av lokala arbetstidsavtal, ökade biljettintäkter samt ökade övriga intäkter. Programmet beräknas vara genomfört under 2016.

VÄSENTLIGA EKONOMISKA HÄNDELSE R UNDER RÄKENSKAPSÅRET OCH EFTER DESS SLUT

Lokaler – Operahuset

I maj 2015 lämnade svf in förstudien »Ny opera i Operan« i enlighet med det regeringsuppdrag som lämnades 2013. Förstudien visar att den konstnärliga verksamhetens behov kan mötas med en ombyggnation utifrån en prioritering av funktioner väl i en avvägd tillbyggnad av operabyggnaden. Vidare visar förstudien att även den publika tillgängligheten kan förbättras väsentligt, med såväl nya och förbättrade funktioner som tillvaratagande av de befintliga upplevelsevärdena, med föreslagen ombyggnation. Det konstateras också att de prioriterade funktionerna för den konstnärliga verksamheten – den nya scenen, förbättring av akustiken och goda repetitionsmöjligheter – kan åstadkommas inom den föreslagna volymen. Den publika tillgängligheten och servicen kan lyftas genom utvecklande av serveringar, integration av ytterligare konstformer och publika aktiviteter utöver föreställningarna. Vidare visar förstudien att byggnadens renoveringsbehov, inklusive tillskapande av en driftseffektiv lösning av den tekniska försörjningen, kan mötas utan att äventyra de betydande kulturhistoriska värdena. Dagens arbetsmiljöbrister kan åtgärdas så att nutida krav uppfylls. Man ser även möjlighet att förbättra byggnadens

miljöprestanda med en betydande sänkning av energiförbrukning. Inget beslut har ännu fattats i frågan.

Operans hyresavtal för operahuset med svf gick ut den 31 december 2015. Parterna har omförhandlat ett nytt avtal för de kommande tre åren.

Pensioner

Per den 1 januari 2015 upphörde den s.k. PISA-förordningen som tidigare reglerat scenkonstbranschens pensionslösningar. Det var ett förmånsbaserat system. Ett nytt pensionsavtal blev klart under våren 2015 och det nya pensionsavtalet är ett avgiftsbestämt pensionssystem.

Som kompensation för den tidigare statligt reglerade lägre pensionsåldern för konstnärlig personal tecknade Svensk Scenkonst, Symf och Teaterförbundet under våren 2015 ett kollektivavtal som innebär att en ny kollektivavtalsstiftelse har bildats. Stiftelsen har som uppdrag att ge omställnings- och karriärväxlingsstöd till dansare, sångare och musiker. Avtalet innebär att arbetsgivaren, Operan, betalar en premie som baseras på bruttolönesumman för dessa yrkesgrupper. Kollektivavtalet gäller fr.o.m. 1 januari 2015 och premier har inbetalats till stiftelsen för hela år 2015.

Det gamla systemet fasas ut med femåriga övergångsregler och Operan har ett drygt 100-tal medarbetare som omfattas av detta (varav drygt hälften utgör konstnärlig personal med lägre pensionsåldrar). Utöver dessa finns ytterligare cirka ett 30-tal medarbetare som redan har uppnått sin konstnärliga pensionsålder men ännu inte

valt att gå i pension. För den konstnärliga personal som kommer att omfattas av de femåriga övergångsreglerna finns en fortsatt möjlighet att gå i konstnärlig pension vid en lägre pensionsålder. Det måste dock beaktas att dessa personer i enlighet med Lagen om anställningsskydd (LAS) har rätt att fortsätta sin anställning till 67 års ålder och det ska framhållas att de personer som går i pension tidigt (vid 41 respektive 52) får en låg ålderspension vid 65 års ålder och incitament att gå i tidigare pension saknas sålunda. Delar av Operans konstnärliga personal (sångare och dansare) kan dock inte med bibehållen konstnärlig kvalitet (ofta på grund av fysiska skador) utföra sina arbetsuppgifter fram till 67 års ålder. Med anledning av detta krävs ett fortsatt omfattande och resurskrävande arbete för att främja omställning, t.ex. genom aktivt omställningsstöd samt för att hitta individanpassade omställningslösningar.

Det är fortfarande oklart hur de nya pensionsavtalen och omställningspremier kommer påverka den totala kostnadsbilden för Operan i framtiden. Pensionspremierna kommer att bli lägre i det nya systemet, men som en konsekvens av Operans särställning avseende stora kollektiv där tidiga omställningar krävs, kommer kostnaderna för sådana att vara högre än idag. För att säkra kvaliteten måste dessa omställningsinsatser äga rum inom ramen för Operans verksamhet och utifrån organisationens specifika förutsättningar. Till detta kommer behovet av att vidta kvalitetsstärkande åtgärder till följd av behovet om bl.a. utveckling, förnyelse och kompetensutveckling inom branschen.

Investeringar

Periodens investeringar uppgår till 42,3 mkr (72,6 mkr). I denna summa ingår renoveringen av teatermaskineriet (byte av det justerbara scengolvet, en ny ljusrigg och ny ljudutrustning) till sammanlagt 35,9 mkr för året vilken har aktiverats som pågående nyinvesteringar. Övriga investeringar avser bl.a. ombyggnation av administrativa lokaler i Gäddviken och i operahuset, utbyte av låssystem samt inrättande av städcentral.

Scen teknik

Under 2011 påbörjades den planerade renoveringen av teatermaskineriet och annan scen teknik, vilken kommer att förbättra arbetsmiljön och möjliggöra spel av planerade föreställningar. Efter ett förlängt speluppehåll kunde teatermaskineriet i oktober 2014 delvis tas i drift. Arbetet beräknas vara helt avslutat under 2016.

VÄSENTLIGA RISKER OCH OSÄKERHETSFAKTORER

Renovering av Operahuset

Regeringen har ännu inte fattat beslut om finansieringen av den kommande stora renoveringen och ombyggnationen av operahuset, vilken är nödvändig för att Operan ska kunna verka i ett operahus som uppfyller samhällets krav på öppenhet och tillgänglighet för alla medborgare. I denna finansiering ligger även medel för den nödvändiga renoveringen av scenens övermaskineri.

Slopat kostnadsavdrag för musiker och sångare

Operan har, som övriga scenkonstinstitutioner, rutinmässigt sedan många år, använt sig av avdragsmöjlighet för musiker och sångare vid beräkning av skatt och arbetsgivaravgifter. För beräkningen har man tillämpat den schablon som skatteverket (SKV) angivit avseende musiker och sångartister (SKVFS 2011:22). SKV har nu fattat beslut om att från och med 1 januari 2017 slopa denna möjlighet till avdrag, vilket kommer att leda till ökade kostnader för Operan om ca 8 mkr per år. Operan förutsätter dock att denna kostnadsökning kommer att kompenseras genom ett motsvarande ökat anslag från ägaren.

BOLAGETS FÖRVÄNTADE EKONOMISKA UTVECKLING

Riksdagen har för år 2016 beslutat om ett bidrag från aktieägaren till Operan om 452,3 mkr (446,1 mkr år 2015). Operan har de senaste åren uppnått positiva resultat vad gäller effektiviseringar i verksamheten och arbete kring detta pågår fortfarande och framöver. För att säkerställa en hållbar nivå från 2016 och framåt behöver egenfinansieringen öka samt fasta kostnader sänkas vilket Operan kontinuerligt arbetar med.

ORGANISATION

Under 2013 övergick Operan till en projektstyrd organisation vilken under 2015 har fortsatt att implementeras. Syftet med den nya organisationen är att få en tydligare och mer transparent styrning av resurser till kärnverksamheten både vad beträffar ekonomi och personella resurser och därmed har arbetet kunnat effektiviseras. Syftet är också att organisationen ska ha den flexibilitet som krävs för att möta förändrade krav.

Antalet anställda i medeltal under perioden har varit 525 (528).

Styrelsen har under 2015 bestått av Kristina Rennerstedt (ordförande), Baker Karim (från april 2015), Anna-Karin Celsing, Michael Christiansen, Dag Hallberg (fram till april 2015), Leif Jakobsson (fram till april 2015), Lotta Lekvall, Lennart Låftman (fram till april 2015), Mira Helenius Martinsson och Örjan Wikforss (från april 2015). Arbetstagarrepresentanter var Daniel Norgren-Jensen, Monika Mannerström-Skog, Sara Fällström (suppleant), Johan Edholm (suppleant fram till aug. 2015), Gunilla Markström (suppleant).

LÖNSAMHETSMÅL, KAPITALSTRUKTUR OCH UTDELNING

Operans verksamhet syftar inte till att ge ett ekonomiskt överskott. Enligt bolagsordningen medför inte aktierna rätt till utdelning, utan bolagets vinst ska, i den mån den inte balanseras, användas för att främja bolagets ändamål. Det ankommer på bolaget att genom det egna resultatet säkerställa ett kapital som ger ekonomisk stabilitet. Någon vinstutdelning från bolaget ska därför inte ske.

VINSTDISPOSITION

Till årsstämman förfogande står

följande vinstmedel	SEK
Balanserade vinstmedel	17 697 298
Årets resultat	-6 619 019
Summa	11 078 279

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att vinstmedlen disponeras så att i ny räkning överförs 11 078 279 kr. Årsstämma för verksamhetsåret 2015 kommer att hållas den 29 april 2016.

Beträffande resultat och ställningen i övrigt, per den 31 december 2015, hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar samt kassaflödeanalyser.

RESULTATRÄKNING (tkr)

	NOTER	2015	2014
Rörelsens intäkter			
Nettoomsättning	2	98 652	76 703
Statligt bidrag		439 324	446 532
Summa		537 976	523 235
Rörelsens kostnader			
Produktionskostnader		-46 009	-37 430
Personalkostnader	3	-379 632	-371 064
Lokalkostnader	4	-55 341	-62 936
Övriga externa kostnader	5	-52 837	-44 520
Avskrivningar	6	-9 923	-7 338
Summa		-543 742	-523 288
Rörelseresultat		-5 766	-53
Ränteintäkter		20	770
Räntekostnader		-873	0
ÅRETS RESULTAT		-6 619	717

BALANSRÄKNING (tkr)

	NOTER	2015-12-31	2014-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
<i>Maskiner, tekniska anläggningar och inventarier</i>	6	39 947	43 598
<i>Pågående nyinvesteringar</i>	7	127 318	91 417
		167 265	135 015
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
<i>Övriga fordringar</i>		23 188	25 161
<i>Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter</i>	8	6 624	27 533
		29 812	52 694
Kassa och bank		96 929	40 862
SUMMA TILLGÅNGAR		294 006	228 571
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	9		
Bundet eget kapital			
<i>Aktiekapital, 500 aktier à 1.000 kr</i>		500	500
<i>Reservfond</i>		15 090	15 090
		15 590	15 590
Fritt eget kapital			
<i>Balanserad vinst</i>		17 697	16 980
<i>Årets resultat</i>		-6 619	717
		11 078	17 697
Summa eget kapital		26 668	33 287
Avsättningar	10	4 417	4 417
Långfristiga skulder			
<i>Skulder till kreditinstitut</i>	11	69 582	0
<i>Långfristig del av förutbetalt renoveringsbidrag</i>		29 004	22 000
		98 586	22 000
Kortfristiga skulder			
<i>Leverantörsskulder</i>		46 574	53 860
<i>Övriga skulder</i>	12	13 937	6 223
<i>Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter</i>	13	103 824	108 784
		164 335	168 867
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		294 006	228 571
Ställda säkerheter		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser			
<i>Svensk Scenkonst</i>		7 741	7 763

KASSAFLÖDESANALYS (tkr)

	NOTER	2015-12-31	2014-12-31
Den löpande verksamheten			
<i>Årets resultat</i>		-6 619	717
<i>Avskrivningar</i>		9 923	7 338
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapitalet		3 304	8 055
<i>Ökning/minskning av kortfristiga fordringar</i>		22 882	-12 205
<i>Minskning/ökning av leverantörsskulder</i>		-7 286	17 559
<i>Minskning/ökning av övriga kortfristiga rörelseskulder</i>		2 754	10 033
Kassaflöde från den löpande verksamheten		21 654	23 442
Investeringsverksamheten			
<i>Investeringar i materiella anläggningstillgångar</i>	7,8	-42 343	-93 266
<i>Försäljning av inventarier</i>	7	170	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-42 173	-93 266
Finansieringsverksamheten			
<i>Ökning/minskning av långfristig skuld</i>		76 586	-2 239
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		76 586	-2 239
Årets kassaflöde		56 067	-72 063
<i>Likvida medel vid årets början</i>		40 862	112 925
<i>Likvida medel vid årets slut</i>		96 929	40 862

NO FILTER

(tkr)

1 REDOVISNINGSG- OCH VÄRDERINGSPRINCIPER

Allmän information

Kungliga Operan AB med organisationsnummer 556190-3294 är ett aktiebolag registrerat i Sverige med säte i Stockholm. Adressen till bolaget är Kungliga Operan AB, Box 16094, 103 22 Stockholm. Operan är nationalscen för opera och balett. Koncernförhållande föreligger ej. Bolaget ägs till 100% av svenska staten. Bokslutsdagen är 31/12 2015 och den finansiella rapporten är upprättad för räkenskapsåret 1/1 – 31/12 2015. Redovisningsvaluta är svenska kronor och beloppsformat är tkr om ej annat anges.

Företaget tillämpar Årsredovisningslagen (1995:1554) och bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (»K3«).

Intäktsredovisning

Löpande bidrag från staten intäktsredovisas som huvudregel i takt med utbetalning. I de fall bidraget är villkorat med någon typ av prestation, sker dock intäktsredovisning först när prestationen sker. Detta gäller specifikt för tillkommande bidrag från staten för att finansiera investeringar, underhåll och reparationer enligt särskild investeringsplan. Denna del av bidraget intäktsredovisas direkt för de fall det nyttjas för underhåll och reparationer. Om bidraget istället nyttjas för investeringar intäktsredovisas bidraget i takt med avskrivningar på den underliggande investeringen. I balansräkningen redovisas ej nyttjat bidrag som förutbetalad intäkt. I de fall denna till viss del är långfristig framgår detta av not.

Övriga intäkter och kostnader i verksamheten redovisas enligt bokföringsmässiga grunder. Detta innebär att föreställningsanknutna kostnader inte aktiveras. Biljettintäkter och turnéintäkter intäktsförs i samband med att föreställning ges.

Offentliga bidrag

Inkomster från offentliga bidrag som inte är förenade med krav på framtida prestation redovisas som intäkt

när villkoren för att få bidraget uppfyllts och de ekonomiska fördelar som är förknippade med transaktionen sannolikt kommer att tillfalla företaget samt inkomsten kan beräknas tillförlitligt. Offentliga bidrag har värderats till det verkliga värdet av den tillgång som företaget har fått. Inkomster från offentliga bidrag som är förenade med krav på framtida prestation redovisas som intäkt när prestationen utförs och de ekonomiska fördelar som är förknippade med transaktionen sannolikt kommer att tillfalla företaget och inkomsten kan beräknas tillförlitligt. Offentliga bidrag har värderats till det verkliga värdet av den tillgång som företaget har fått. Bidrag som mottagits före dess att villkoren för att redovisa det som intäkt har uppfyllts, redovisas som skuld.

Ersättningar till anställda

Ersättningar till anställda i form av löner, betald semester, betald sjukfrånvaro m.m. samt pensioner redovisas i takt med intjänande. Beträffande pensioner och andra ersättningar efter avslutad anställning klassificeras dessa som avgiftsbestämda eller förmånsbestämda pensionsplaner. Företaget har båda dessa pensionsplaner. Det finns inga övriga långfristiga ersättningar till anställda.

AVGIFTSBESTÄMDA PLANER

För avgiftsbestämda planer betalar företaget fastställda avgifter till en separat oberoende juridisk enhet och har ingen förpliktelse att betala ytterligare avgifter. Företagets resultat belastas för kostnader i takt med att förmånen intjänas vilket normalt sammanfaller med tidpunkten för när premien erläggs.

FÖRMÅNSBESTÄMDA PENSIONSPLANER

För förmånsbestämda pensionsförpliktelser har företaget en förpliktelse att lämna överenskomna ersättningar till nuvarande och tidigare anställda. Företaget bär i allt väsentligt risken att ersättningarna kommer kosta mer än förväntat (aktuariell risk), dels risken att avkastningen på

tillgångarna avviker från förväntningarna (investeringsrisk). Investeringsrisk föreligger även om tillgångarna är överförda till ett annat företag.

Den förmånsbestämda ålderspensionen är en del i det statliga tjänstepensionsavtalet PA 03. Detta pensionsystem är under avveckling för att ersättas med avgiftsbestämd plan.

Materiella anläggningstillgångar

Redovisning sker till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. Avskrivningar på materiella anläggningstillgångar görs linjärt enligt följande:

Maskiner och tekniska anläggningar 5–20 år
Inventarier 5 år

Nedskrivning av materiella anläggningstillgångar

När det finns en indikation på att en tillgång minskat i värde görs en bedömning av dess redovisade värde. I de fall det redovisade värdet överstiger det beräknade återvinningsvärdet skrivs det redovisade värdet omedelbart ner till detta återvinningsvärde.

Fordringar och skulder

Fordringar har tagits upp till de belopp varmed de beräknas inflyta. Fordringar och skulder i utländsk valuta är värderade till balansdagens kurs. Övriga tillgångar och skulder är värderade enligt lägsta värdets princip.

Skatter

Inkomstskatt redovisas enligt BFNAR 2012:1. Eftersom syftet med Operans verksamhet inte är att redovisa vinst och att det finns ackumulerade skattemässiga ackumulerade underskott bedöms inte det skattemässiga underskottet kunna nyttjas, därmed redovisas ingen uppskjuten skattefordran. Det ackumulerade underskottsavdraget för taxeringsåret 2015 uppgår till 3 216 081 tkr.

2 NETTOOMSÄTTNING

	2015	2014
Recettnedel	68 703	43 462
Turnéer	2 444	6 511
Sponsorintäkter och donationer	5 712	3 960
Försäljning mot publik	3 980	2 838
Hyror	5 292	5 615
Vidarefakturerade kostnader	7 804	7 359
Övriga intäkter	4 717	6 958
	98 652	76 703

3 PERSONALREDOVISNING

Medeltalet anställda

	2015		2014	
	Antal anställda	varav procent män	Antal anställda	varav procent män
Totalt	525	53	528	52

Antal anställda redovisas i årsarbetare, dvs. den tjänstgöring som en heltidsarbetande utför under ett år.

Fördelning ledande befattningshavare per balansdagen

	2015-12-31	2014-12-31
Kvinnor:		
styrelseledamöter	4	4
övriga ledande befattningshavare inkl. vd	3	3
Män:		
styrelseledamöter	3	4
övriga ledande befattningshavare inkl. vd	1	1

Löner, andra ersättningar m.m.

	2015		2014	
	Löner och andra ersättningar	Soc. kostnader (varav pensionskostnader)	Löner och andra ersättningar	Soc. kostnader (varav pensionskostnader)
Totalt	254 167	120 314 (46 013)	237 925	127 529 (52 005)

Löner och andra ersättningar fördelade mellan styrelse, ledamöter och anställda

	2015		2014	
	Styrelse, vd och ledande befattningshavare (varav tantiem och dylikt)	Övriga anställda	Styrelse, vd och ledande befattningshavare (varav tantiem och dylikt)	Övriga anställda
Totalt	4 526 (0)	249 641	3 924 (0)	234 429

Ersättningar till ledande befattningshavare

	2015			
	Lön	Övriga förmåner	Pensionskostnader	Summa
Birgitta Svendén vd, operachef	1 643	0	532	2 175
Övriga ledande befattningshavare, 3 personer	2 624	83	616	2 793

	2014			
	Lön	Övriga förmåner	Pensionskostnader	Summa
Birgitta Svendén vd, operachef	1 362	0	442	1 804
Övriga ledande befattningshavare, 3 personer	2 343	93	665	3 101

Uppllysning om ersättning och villkor till ledande befattningshavare

Årsstämman fastställde i april 2015 riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare. Riktlinjerna bygger på de riktlinjer som regeringen utfärdat om anställningsvillkor för ledande befattningshavare i företag med statligt ägande. vds förordnande har förlängts t.o.m. sommaren 2019. Ett avgångsvederlag om max 18 månader kan utgå. Lönen är bestämd med hänsyn till de pensionsutbetalningar som vd med anledning av tidigare anställning i enlighet med den s.k. PISA-förordningen (SFS 2003:56) har rätt till. För vd betalas en premie på 30 % av den fasta lönen till en tjänstepensionsförsäkring. vds lön beslutas av styrelsen. För vice vd görs en löneväxling till en tjänstepensionsförsäkring. För övriga ledande befattningshavare tillämpas branschens allmänna anställningsvillkor enligt avtal mellan Teaterförbundet och Svensk Scenkonst. Konstnärliga chefer har tidsbegränsade anställningar.

Ersättningar till styrelsen (kr)

	2015	2014
Karim, Baker*	22 500 kr	0 kr
Celsing, Anna-Karin, fakturerat arvode	49 280 kr	39 424 kr
Christiansen Michael	30 000 kr	30 000 kr
Hallberg Dag*	7 500 kr	30 000 kr
Helenius Martinsson, Mira	30 000 kr	30 000 kr
Jakobsson Leif*	7 500 kr	30 000 kr
Lekvall Charlotta	30 000 kr	30 000 kr
Låftman Lennart*	7 500 kr	30 000 kr
Rennerstedt Kristina, ordförande	45 000 kr	0 kr
Wikforss Örjan, fakturerat arvode*	29 569 kr	0 kr

*Avgått /Nyttillträdd som styrelseledmot vid årsstämma april 2015.

Till styrelsens ordförande och ordinarie styrelseledamöterna utgår arvode enligt årsstämmans beslut. Arvodet för ordförande är fastställt till 60 000 kronor per år (fg.år 0 kr) och till styrelseledamöter 30 000 kr per år (fg.år 30 000 kr). Fakturererat arvode inkluderar sociala avgifter. Styrelseordföranden och övriga styrelseledamöter har inga avtal med Kungliga Operan AB om framtida pension och avgångsvederlag.

4 HYRESAVTAL

Operans två större hyresavtal avser Operahuset vid Norrström med Statens fastighetsverk (sfv) och verkstäderna i Gäddviken med Vasakronan. Operahuset är ett s.k. kostnadshyresavtal som har förnyats per 2015.12.31. För perioden 2016-2018 beräknas hyran uppgå till 28 mkr/år. Hyran i Gäddviken uppgår till ca 21 mkr/år och löper till 2021-06-30. Smärre lokalytor vidareuthyrs.

5 ERSÄTTNING TILL REVISORER

	2015	2014
Revisionsuppdrag Deloitte AB	255	205
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdrag Deloitte AB	19	0
Skatterådgivning Deloitte AB	12	20
Övriga tjänster Deloitte AB	25	53
Summa	311	278

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisning, bokföring och resultatrapportering samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning. Dessutom ingår övriga uppgifter som det ankommer på bolagets revisorer att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av granskningen.

6 MASKINER, TEKNISKA ANLÄGGNINGAR OCH INVENTARIER

Ljusläggning

	2015-12-31	2014-12-31
Ingående anskaffningsvärde	22 828	0
Årets anskaffning	79	22 828
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	22 907	22 828
Ingående avskrivningar	0	0
Årets avskrivningar	-2 345	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-2 345	0
Restvärde enligt plan	20 562	22 828

Inspicientanläggning

	2015-12-31	2014-12-31
Ingående anskaffningsvärde	6 215	6 215
Årets anskaffning	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	6 215	6 215
Ingående avskrivningar	-2 786	-2 164
Årets avskrivningar	-622	-622
Utgående ackumulerade avskrivningar	-3 408	-2 786
Restvärde enligt plan	2 807	3 429

Inventarier – övriga

	2015-12-31	2014-12-31
Ingående anskaffningsvärde	80 751	66 441
Årets anskaffning	6 364	14 310
Försäljningar och utrangeringar	-285	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	86 831	80 751
Ingående avskrivningar	-63 410	-56 694
Försäljningar och utrangeringar	114	0
Årets avskrivningar	-6 956	-6 716
Utgående ackumulerade avskrivningar	-70 253	-63 410
Restvärde enligt plan	16 578	17 341
Summa inventarier	39 947	43 598

7 PÅGÅENDE NYINVESTERINGAR

	2015-12-31	2014-12-31
<i>Renovering teatermaskineri (RTM)</i>		
Ingående anskaffningsvärde	81 515	23 210
Årets anskaffning	33 296	58 305
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	114 811	81 515
<i>Ljud- och ljusanläggning</i>		
Ingående anskaffningsvärde	9 902	12 079
Årets anskaffning	2 684	20 651
Ljusläggning, färdigställd	-79	-22 828
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	12 507	9 902
Summa pågående nyinvesteringar	127 318	91 417

8 FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER

	2015-12-31	2014-12-31
Förutbetalda hyror	5 253	13 056
Övriga poster	1 371	14 477
	6 624	27 533

9 EGET KAPITAL

	Aktiekapital	Reservfond	Fritt eget kapital	Summa eget kapital
Belopp vid årets ingång	500	15 090	17 697	33 287
Belopp vid årets utgång	500	15 090	11 078	26 668

10 AVSÄTTNINGAR

Avsättningar avser bedömda ej avtalade pensions- och omställningskostnader som bedöms uppkomma som en konsekvens av att PISA-förordningen avvecklas.

11 SKULDER TILL KREDITINSTITUT

	2015-12-31	2014-12-31
Investeringslån med villkorsperiod 2015-06-30–2020-06-30.	77 925	0
Avgår; Kortfristig del (not 12)	-8 343	0
	69 582	0

12 ÖVRIGA SKULDER

	2015-12-31	2014-12-31
Personalskatter	5 590	6 223
Skulder till kreditinstitut, Kortfristig del av investeringslån (not 11)	8 343	0
Övrigt	4	0
	13 937	6 223

13 UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER

	2015-12-31	2014-12-31
Semesterlöneskuld, komplöneskuld och retrolöner	4 544	7 159
Sociala kostnader inklusive pensioner	30 249	37 063
Abonnemang, presentkort	31 620	22 108
Statligt bidrag för renoveringar	12 000	12 209
Upplupna kostnader	7 472	10 909
Omställningskostnader	3 692	4 671
Förutbetalda intäkter	14 247	14 665
	103 824	108 784

BOLAGSSTYRNINGS- *rapport*

Kungliga Operan AB (Operan) är ett av staten helägt aktiebolag med säte i Stockholm, Sverige.

Operans bolagsstyrning bedrivs dels utifrån externa ramverk som aktiebolagslagen (2005:551) och övrig tillämplig lagstiftning, statens ägarpolicy och övriga ägardirektiv och riktlinjer, svensk kod för bolagsstyrning (Koden) och bolagsordningen och dels utifrån interna ramverk som styrelsens arbetsordning, instruktion för verkställande direktören samt interna policier och riktlinjer.

Operan har under året följt Koden med följande undantag: Bolagsstyrningsrapporten saknar uppgift om huruvida styrelseledamöterna är oberoende i förhållande till större aktieägare. Statens ägarpolitik anger att den relevanta bestämmelsen i Koden i huvudsak syftar till att skydda minoritetsaktieägare i bolag med spritt ägande. I statligt helägda bolag saknas därför skäl för att redovisa sådant oberoende. Nominering av styrelseledamöter och revisorer sker enligt de principer som beskrivs i statens ägarpolitik och dessa ersätter då Kodens regler. Någon valberedning i Kodens mening tillämpas därmed inte på nomineringsprocessen. Nomineringsprocessen drivs och koordineras istället av Enheten för statligt ägande inom Näringsdepartementet, se vidare under punkten Nomineringsprocessen.

Denna bolagsstyrningsrapport har granskats av Operans revisorer.

ÅRSSTÄMMA

Årsstämman är bolagets högsta beslutande organ, där aktieägarens inflytande utövas. De ärenden som ska

behandlas vid stämman regleras av aktiebolagslagen. Kallelse till årsstämma ska utfärdas tidigast sex och senast fyra veckor före stämman och skickas till riksdagens centralkansli. Riksdagsledamot har rätt att, efter anmälan till styrelsen senast en vecka i förväg, närvara vid årsstämman och i anslutning till denna ställa frågor.

Operans årsstämma hölls den 24 april 2015. Vid stämman beslutades bland annat om ansvarsfrihet för bolagets styrelse och verkställande direktör för räkenskapsåret 2014 samt val av styrelseledamöter. Vid årsstämman omvaldes fem ordinarie styrelseledamöterna. Kristina Rennerstedt omvaldes till styrelsens ordförande. Baker Karim och Örjan Wikforss valdes till nya styrelseledamöter. Dag Hallberg, Leif Jakobsson och Lennart Låftman avtackades.

STYRELSEN

Enligt bolagsordningen ska styrelsen bestå av lägst fyra och högst åtta ordinarie ledamöter som utses av Årsstämman. Dessutom har arbetstagarorganisationerna, enligt svensk lag, rätt att utse ordinarie ledamöter med suppleanter. Verkställande direktören ingår inte i styrelsen, men är tillsammans med vice vd och chefsjuristen adjungerad.

Nomineringsprocessen

För de statligt helägda bolagen tillämpas enhetliga och gemensamma principer för en strukturerad nomineringsprocess. Syftet är att säkerställa en effektiv kompetensförsörjning till bolagens styrelser. Nomineringsprocessen koordineras av Enheten för statligt ägande inom Näringsdepartementet. En arbetsgrupp analyserar kompetens-

behovet utifrån styrelsens sammansättning samt bolagets verksamhet och situation. Nomineringen och tillsättningen föregås av en dialog mellan Näringsdepartementet, Kulturdepartementet och styrelseordföranden.

Styrelsens arbete

Styrelsen har ett övergripande ansvar för att verksamhetens mål och inriktning uppfylles.

Styrelsen arbetar efter en arbetsordning som fastställs årligen och som reglerar frekvens och dagordning för styrelsemöten, distribution av material till sammanträden samt ärenden att föreläggas styrelsen som information eller för beslut. Arbetsordningen inkluderar en vd-instruktion som reglerar arbetsfördelningen mellan styrelsen, styrelsens ordförande och vd samt definierar vd:s befogenheter. Arbetsordningen reglerar vidare hur styrelsearbetet fördelas mellan styrelsens ledamöter och utskott. Styrelsen har ett utskott vars ansvar omfattar förvaltningen av till Operan anknutna stiftelser. Utskottets primära arbetsuppgifter är att sköta förvaltningen samt att göra utredningar och i övrigt ta fram underlag till eventuella styrelsebeslut. Utskottet har rätt att fatta egna beslut avseende den löpande förvaltningen av stiftelserna och fonderna. Någon beslutanderätt utöver detta delegeras inte till utskottet. Utskottet ska minst en gång per år, samt på uttrycklig begäran från en styrelseledamot, avlägga rapport till styrelsen, i vilken utskottet ska redogöra för dess arbete. Utskottet ska protokollföra sina möten och protokollen ska delges styrelsen. Utskottet består av ledamöterna Anna-Karin Celsing och Lennart Låftman (såsom extern rådgivare sedan april 2015) samt den externe rådgivaren

Peter Rönström. Utskottet hade under 2015 tre möten. Något extra arvode för styrelseledamöternas arbete i detta utskott utgår inte.

Det har inte inrättats något separat ersättnings- eller revisionsutskott utan hela styrelsen är involverad i dessa frågor och agerar i sin helhet i dessa frågor.

Styrelsens ordförande organiserar och leder styrelsens arbete och säkerställer en öppen och konstruktiv diskussion i styrelsen. Ordföranden tar emot synpunkter från ägaren och förmedlar dessa inom styrelsen samt håller fortlopande kontakt med bolagets vd. Ordföranden säkerställer att styrelsen erhåller tillfredsställande information och beslutsunderlag för sitt arbete, fastställer i samråd med vd förslag till dagordning för styrelsens sammanträden och kontrollerar att styrelsens beslut verkställs effektivt.

Under verksamhetsåret 2015 hade styrelsen sex sammanträden. Ledamöternas närvaro framgår av presentationen av styrelsen nedan.

Ordföranden ansvarar för den årliga utvärderingen av styrelsearbetet, som ligger till grund för förbättringar. I enkätform bedömer styrelseledamöterna ledningens rapportering och styrelsehandlingar, diskussioner, arbetsformer, ordförandens arbetsätt liksom vds arbete.

Arvodering av styrelsen

Det totala arvodet till styrelsens ledamöter valda av Årsstämman beslutades av Årsstämman. Arbetstagarrepresentanter erhåller ej styrelsearvode. Tabell över samtliga styrelseledamöters ersättning för styrelsearbete framgår av årsredovisningens not 3.

PRESENTATION AV STYRELSEN 2015

KRISTINA RENNERSTEDT

ANNA-KARIN CELSING

MICHAEL CHRISTIANSEN

MIRA HELENIUS MARTINSSON

BAKER KARIM

LOTTA LEKVALL

ÖRJAN WIKFORSS

ARBETSTAGARREPRESENTANTER

SARA FÄLLSTRÖM

DANIEL NORGREN-JENSEN

GUNILLA MARKSTRÖM

MONIKA MANNERSTRÖM SKOG

MARTIN SÄFSTRÖM

KRISTINA RENNERSTEDT
Ordförande sedan 2009. Närvaro vid 6 möten
Personlig bakgrund i utdrag
Född 1952, jur. kand.
Kulturråd på ambassaden i Washington
2012–2015

Andra uppdrag 2015
STYRELSEORDFÖRANDE:
Stiftelsen Bokbranschens Understöds- och
Utbildningsfond
STYRELSELEDAMOT: Stim (Svenska tonsättares
internationella musikbyrå), Sundbybergs
Stadsnätbolag AB, Sundbybergs Bredband AB
ORDFÖRANDE: Stiftelsen Anna-Lisa Thomson
till Minne
AVDELNINGSORDFÖRANDE: Allmänna Reklama-
tionsnämnden

ANNA-KARIN CELSING
Ledamot sedan april 2012. Närvaro vid 6 möten
Personlig bakgrund i utdrag
Född 1962, civ.ek.
Finansiell och strategisk rådgivare 2007–

Andra uppdrag 2015
STYRELSEORDFÖRANDE: Sveriges Television AB
STYRELSELEDAMOT: Landshypotek Bank,
Lannebo Fonder AB, OX2 Vind AB, Sevenday
Finance AB, Tengbom Arkitekter, Sankt
Petersburg Property Company, Volati AB

MICHAEL CHRISTIANSEN
Ledamot sedan 2009. Närvaro vid 6 möten
Personlig bakgrund i utdrag
Född 1945, cand.jur.
Direktör för Det Kongelige Teater, Köpen-
hamn 1992–2008.

Andra uppdrag 2015
STYRELSEORDFÖRANDE: Det Danske Kultur-
institut, DR- Danmarks Radio, Århus Univer-
sitet, Dansk Retursystem A/S, SHL Architects
1/S, Lead Agency A/S, Kraft og Partnere A/S,
Naturhistorisk Museum Naturama, Jazzhouse
Montmartre
STYRELSELEDAMOT: KMD A/S, C. E. Jensen
A/S, Teatrene i Holstebro, Herregården Nørre
Vosborz

DAG HALLBERG
Ledamot sedan april 2007. Närvaro vid 2 möten
Personlig bakgrund i utdrag
Född 1942, pol.mag.
vd för Göteborgs stadsteater 2003–2005
vd/Teaterchef för GöteborgsOperan 1994–2002

Andra uppdrag 2015
STYRELSEORDFÖRANDE: Carina Aris Minnesfond
STYRELSELEDAMOT: Carina Ari-biblioteket,
Dansmuséet, Dansens Hus

MIRA HELENIUS MARTINSSON
Ledamot sedan april 2011. Närvaro vid 6 möten
Personlig bakgrund i utdrag
Född 1971, civ.ing.
Danschef Scenkonst Västernorrland 2007–
Andra uppdrag 2015
SAKKUNNIG BEDÖMARE, Kulturbryggan 2015

LEIF JAKOBSSON
Ledamot sedan april 2008–april 2015.
Närvaro vid 2 möten
Personlig bakgrund i utdrag
Född 1953, fil.mag.
Direktör vid Svenska kulturfonden (Finland)

Andra uppdrag 2015
STYRELSELEDAMOT:
Styrelsen för 100-årsjubileet av Finlands
självständighet, Christine och Göran Schildts
stiftelse (Finland).
Ordförande för Nordens hus på Färöarna

BAKER KARIM
Ledamot sedan april 2015. Närvaro vid 4 möten
Personlig bakgrund i utdrag
Född 1974, Film- och TV-regissör
Långfilmskonsulent Svenska Filminstitutet
Andra uppdrag 2015
STYRELSELEDAMOT: Kulturföreningen (PUSH)
(vilande)
Sveriges Filmregissörer (vilande)

LOTTA LEKVALL
Ledamot sedan april 2013. Närvaro vid 6 möten
Personlig bakgrund i utdrag
Född 1965, fil. kand.
vd Folkteatern i Göteborg

Andra uppdrag 2015
STYRELSELEDAMOT: Innovatum AB
Göteborgs Litteraturhus
Suppleant i styrelsen för Förlagshuset
Medlem i rådet för Europastudier vid
Göteborgs Universitet

LENNART LÅFTMAN
Ledamot sedan april 2006. Närvaro vid 2 möten
Personlig bakgrund i utdrag
Född 1945, civ.ek.
Tidigare bl.a. vd för 5:e AP-fonden

Andra uppdrag 2015
STYRELSEORDFÖRANDE: Bonäsudden Fastig-
hets AB, Delarka Holding AB, EOJ 1933 AB,
Intervalor AB

STYRELSELEDAMOT: Folk tandvården i Stock-
holms län AB, Kallebäck Fastighets AB, Nyréns
Arkitektkontor AB, Oscar Properties Holding
AB, Petrus och Augusta Hedlunds Stiftelse,
RFSU AB, Stiftelsen Centrum för Molekylär
Medicin, Stiftelsen Oscar Hirschs Minne, AB
Stockholms Läns Landstings Internfinans,
Telge Energi AB
LEDAMOT i investeringskommittén, Natur och
Kultur, Proventus Capital Partners

ÖRJAN WIKFORSS
Ledamot sedan 2015. Närvaro vid 3 möten

Personlig bakgrund i utdrag
Född 1950, arkitekt, tekn.dr. och professor
Professor KTH 2000–2012
Egen verksamhet Arkitekturanalys, Stockholm
Ledamot av Ingenjörsvetenskapsakademien, IVA

Andra uppdrag 2015
STYRELSELEDAMOT: Stiftelsen Svensk Industri-
design, SVID, Tengbom arkitekter

Arbetstagarrepresentanter

SARA FÄLLSTRÖM
Arbetstagarrepresentant – suppleant. Närvaro
vid 6 möten
Personlig bakgrund
Född 1978
Maskör
Arbetstagarrepresentant för Teaterförbundet
(TF), avd. 1

DANIEL NORGREN-JENSEN
Ordinarie arbetstagarrepresentant. Närvaro
vid 3 möten
Personlig bakgrund
Född 1990
1:e solistdansare
Arbetstagarrepresentant för TF, avd. 1

GUNILLA MARKSTRÖM
Arbetstagarrepresentant – suppleant. Närvaro
vid 6 möten
Personlig bakgrund
Född 1956
Violin 1
Arbetstagarrepresentant för SYMF, Kungliga
Hovkapellet

MONIKA MANNERSTRÖM SKOG
Ordinarie arbetstagarrepresentant. Närvaro
vid 5 möten
Personlig bakgrund
Född 1966
Sopran
Arbetstagarrepresentant för SYMF, Kungliga
Operans Kör

JOHAN EDHOLM
Suppleant tom aug 2015 Närvaro vid 3 möten
Personlig bakgrund
Född 1961
Solist
Arbetstagarrepresentant för TF, avd. 1

MARTIN SÄFSTRÖM
Adjungerad arbetstagarrepresentant
Närvaro vid 6 möten
Personlig bakgrund
Född 1965
Ljustrumästare
Adjungerad arbetstagarrepresentant för Ledarna

BIRGITTA SVENDÉN

JOHANNES ÖHMAN

ANNA KARINSDOTTER

MARIA BRATT

HELLE SOLBERG

JONAS COLLSIÖ

JENNY NYSTRÖM

INGELA ROOS

HELENA SKÖLDBORG

Ledningsgrupp

BIRGITTA SVENDÉN
VD/OPERACHEF

JOHANNES ÖHMAN
BALETTCHEF

ANNA KARINSDOTTER
CHEF UNGA PÅ OPERAN

MARIA BRATT
VICE VD, CFO

HELLE SOLBERG
ORKESTERCHEF

JONAS COLLSIÖ
TEKNISK CHEF

JENNY NYSTRÖM
HR-CHEF

INGELA ROOS
KOMMUNIKATIONSCHEF

HELENA SKÖLDBORG
CHEFSJURIST

BOLAGETS LEDNING

VD ansvarar för den löpande förvaltningen av bolaget enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar. Inom de ramar som styrelsen har fastslagit leder VD verksamheten samt håller styrelsens ordförande kontinuerligt informerad om väsentliga affärshändelser.

VD ska organisera bolagets ledning så att ändamålsenlig styrning och kontroll av verksamheten uppnås. Ledningsgruppen, som utses av VD, bereder övergripande lednings-, samordnings- och policyfrågor och har 2015, förutom VD, bestått av balettchefen, chefen för barn- och ungdomsverksamheten, CFO/vice VD, den tekniske chefen, HR-chefen, kommunikationschefen, chefsjuristen samt orkesterchefen. De ledande befattningshavare som omfattas av Operans

riktlinjer för anställningsvillkor och ersättning till ledande befattningshavare är VD, vice VD, operachef, balettchef och chefen för Unga på Operan.

Operans VD och operachef, Birgitta Svendén tillträdde sin tjänst den 1 februari 2010 om ett sexårigt förordnande som VD och operachef och som förlängts med ytterligare tre år. Birgitta Svendén, född 1952, har en pedagogutbildning från Kungliga Musikhögskolan och en utbildning på Operahögskolan i Stockholm på masternivå. Från 1980 till 2005 arbetade Birgitta Svendén som utövande konstnär både nationellt och internationellt. Mellan 2005 och 2009 var Birgitta Svendén rektor vid Operahögskolan i Stockholm.

FINANSIELL RAPPORTERING

Operan tillämpar Riktlinjer för extern ekonomisk rapportering för företag med särskilt ägande som fastställs av regeringen. Styrelsen ansvarar för att bolaget följer gällande redovisningslagstiftning, god redovisningssed och regeringens riktlinjer.

Under verksamhetsåret presenteras en årsredovisning för föregående räkenskapsår samt en delårsrapport för perioden januari–juni. Delårsrapporten granskas översiktligt av bolagets revisorer.

Den statliga ägarpolitiken anger att varje bolag ska utfärda bokslutskommuniké enligt de regler som gäller för marknadsnoterade bolag. Då bolagsordningen anger att verksamheten ska syfta till att främja musikhögskolans konst och danskonst och ej att bereda vinster och då bolaget är ett helägt statligt bolag utfärdas ingen sådan kommuniké, eftersom en sådan inte bedöms vara av allmänt intresse. Av samma anledning publiceras inte heller kvartalsrapporter på hemsidan. Operan upprättat kvartalsvisa budgetuppföljningar till styrelsen.

REVISORER

För granskning av bolagets redovisning samt styrelsens och VD:s förvaltning ska Operan i enlighet med bolagsordningen ha en eller två revisorer och en eller två suppleanter. Revisorerna rapporterar resultatet av sin granskning till aktieägaren genom revisionsberättelsen som framläggs på årsstämman. Därutöver lämnar revisorerna detaljerade redogörelser till styrelsen för Operan en gång per år. I övrigt ansvarar den administrativa chefen för den löpande dialogen med bolagets revisorer.

Vid årsstämman den 25 april 2015 valdes revisionsbolaget Deloitte AB till revisor för den kommande ettårsperioden med den auktoriserade revisorn Kerstin Sundberg som huvudansvarig. Deloitte AB, med Kerstin Sundberg som huvudansvarig, har varit Operans revisor sedan stämman 2011.

INTERNREVISION/INTERN KONTROLL

Styrelsen har beslutat att inte införa internrevision på grund av den begränsade komplexiteten i bolagets verksamhet. Styrelsen ansvarar enligt den svenska aktiebolagslagen och Koden för den interna kontrollen. Syftet med den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen är att säkerställa att organisationen följer de lagar och riktlinjer som gäller för bolaget.

Kontrollmiljön är grunden för den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen. Den innefattar organisation, beslutsvägar, befogenheter och ansvar samt den kultur som styrelse och ledning förespråkar och verkar utifrån och som skapar struktur för övriga delar.

VD är ansvarig inför styrelsen att Operan genomför planer och budget så att uppställda mål uppnås. VD ska löpande informera styrelsen om resultatutvecklingen och vid större avvikelser underrätta styrelsen och lägga fram förslag till åtgärder. VD ska tillse att bolagets verksamhet fortlopande rapporteras till styrelsen enligt gällande riktlinjer och rapportinstruktioner. Styrelsen utvärderar kontinuerligt den information som bolagsledningen lämnar och arbetar med en särskild åtgärdslista med vilken uppföljning sker av tidigare styrelsebeslut.

En tydlig ansvarsfördelning inom ekonomifunktionen finns. Redovisningsprocessen utvärderas löpande och anpassas så att den överensstämmer med tillämpliga regelverk i form av god redovisningssed, tillämpliga lagar och förordningar samt övriga krav som ställs på bolagets finansiella rapportering. Efterlevnad av policyer och instruktioner som påverkar den finansiella rapporteringen granskas löpande och avvikelser rapporteras till ansvarig chef.

Uppföljning och kontroll av bolagets verksamhet och ekonomiska ställning mot fastställda mål sker löpande. Inom ekonomifunktionen genomgår medarbetare kontinuerligt vidareutbildning för att upprätthålla kompetens inom sina respektive områden.

Stockholm den 18 mars 2016

Kristina Rennerstedt
ORDFÖRANDE

Baker Karim
Mira Helenius Martinsson

Anna-Karin Celsing
Charlotta Lekvall

Michael Christiansen
Örjan Wikforss

Birgitta Svendén
VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Arbetsgärrrepresentanter

Daniel Norgren-Jensen Monika Mannerström Skog

Vår revisionsberättelse har avgivits den 18 mars 2016

Deloitte AB

Kerstin Sundberg
AUKTORISERAD REVISOR

REVISIONSBERÄTTELSE

Till årsstämman i Kungliga Operan AB,
org.nr 556190-3294

RAPPORT OM ÅRSREDOVISNINGEN

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Kungliga Operan AB för år räkenskapsåret 2015-01-01–2015-12-31.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för årsredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur bolaget upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i bolagets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Kungliga Operan AB:s finansiella ställning per den 31 december 2015 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt

årsredovisningslagen. En bolagsstyrningsrapport har upprättats. Förvaltningsberättelsen och bolagsstyrningsrapporten är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

RAPPORT OM ANDRA KRAV ENLIGT LAGAR OCH ANDRA FÖRFATTNINGAR

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust, samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Kungliga Operan AB för räkenskapsåret 2015-01-01–2015-12-31.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt aktiebolagslagen.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat enligt ovan är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Vi tillstyrker att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 18 mars 2016

Deloitte AB

Kerstin Sundberg

AUKTORISERAD REVISOR

HÅLLBARHETS-
redovisning

»Hållbarhet är en viktig del av Operans strategi. Genom ett hållbarhetsarbete stärks såväl visionen som varumärket.«

OPERANS HÅLLBARHETSREDOVISNING redovisas i enlighet med Global Reporting Initiative (GRI) G4. Operans tillämpningsnivå är nivå Core och rapporten är översiktligt granskad av Operans revisorer. Redovisningen omfattar kalenderåret 2015 och utgör ett avsnitt i Operans tryckta årsredovisning. Hållbarhetsredovisningen publiceras årligen och den senaste publicerades i mars 2015.

VÄSENTLIGA HÅLLBARHETSFRÅGOR FÖR OPERAN Operan ska som statligt ägt bolag beakta alla de hållbarhetsfrågor som omfattas av statens ägarpolitik. Fokus för hållbarhetsarbetet bestäms utifrån vad som är mest väsentligt för bolaget och dess samhällsuppdrag.

För att identifiera de hållbarhetsområden som är viktigast för Operan och hur Operan har störst möjlighet att påverka samhället i en hållbar riktning genomfördes under 2015 en väsentlighetsanalys. Analysen genomfördes i form av en intern workshop med Operans hållbarhetsgrupp och en enkätundersökning för Operans prioriterade

intressenter där deltagarna fick göra en prioritering av vilka hållbarhetsfrågor de ansåg vara viktigast för Operans verksamhet. Då arbetet med väsentlighetsanalysen kom igång sent under 2015 har endast några av de prioriterade intressentgrupperna, medarbetare och media, hunnit involveras vid analysen. Ägarens syn på vilka hållbarhetsområden som är viktiga kommuniceras till Operan genom statens regleringsbrev för Operans verksamhet. Övriga prioriterade intressentgrupper, publik, övriga kultursverige och samarbetspartners kommer att involveras i väsentlighetsanalysen under 2016. Resultatet från den interna workshopen har granskats och godkänts av Operans ledning och styrelse. De områden som både Operan och intressenterna anser vara viktigast utgör Operans väsentliga hållbarhetsaspekter. Dessa områden ska prioriteras i Operans hållbarhetsarbete och utgör underlag för innehållet i denna redovisning. Väsentliga hållbarhetsaspekter kommer att ses över löpande i dialog med de viktigaste intressentgrupperna för att säkerställa att fokus för Operans hållbarhetsarbete ligger inom rätt områden.

RESULTAT VÄSENTLIGHETSANALYS

FOKUSOMRÅDE	UPPFYLLA	ÖVERVAKA	ADMINISTRERA
<ul style="list-style-type: none"> • Ekonomiskt resultat/Ansvarfull ekonomi • Delaktighet, dialog och samverkan (ledning-medarbetare) • Samhällspåverkan/-engagemang/-utveckling • Tillgänglighet till Operans utbud för hela samhället • Mångfald hos publik/besökare • Kundnöjdhet • Bevara och skapa nytt kulturarv 	<ul style="list-style-type: none"> • Antikorruption • Efterlevnad av lagar och bestämmelser • Anställningsvillkor • Medarbetarens hälsa och säkerhet • Kompetensutveckling • Mångfald, jämställdhet och icke-diskriminering (medarbetare) • Hantering av oegentligheter/klagomål • Publik/besökarens hälsa och säkerhet • Korrekt marknadskommunikation 	<ul style="list-style-type: none"> • Ansvar för barn som medverkar i Operans produktioner • Ansvar i leverantörsledet • Materialanvändning • Kemikalieanvändning 	<ul style="list-style-type: none"> • Klimatpåverkan • Avfall inklusive omhändertagande av kemikalierester • Skydd av kundens integritet • Skydd av kundens integritet • Hantering av person-/organisationsuppgifter
VÄSENTLIGA HÅLLBARHETSASPEKTER			

Operans interna värdering ligger generellt i linje med de områden som Operan prioriterat sedan tidigare och även med vad involverade intressenter anser vara viktiga hållbarhetsområden. Endast inom ett fåtal områden är skillnaden stor mellan Operans värdering och några av intressenternas. *Klimatpåverkan* liksom *Kundens integritet* har fått en betydligt högre värdering av medier och aspekten *Ansvar för barn som medverkar i Operans produktioner*, har värderats högt av både medier och medarbetare. Operan har dock valt att inte ta hänsyn till detta vid bedömning av vilka områden som ska anses vara väsentliga för verksamheten då flera prioriterade intressentgrupper ännu inte konsulterats. Dock har området *Ansvar för barn i Operans produktioner* kommenterats tydligare i denna redovisning jämfört med tidigare. Miljöarbetet generellt, inklusive klimatpåverkan redovisas däremot mindre detaljerat jämfört med tidigare år då majoriteten av de intressentgrupper som involverats i väsentlighetsanalysen värderat detta område lågt. Med området *Kundens integritet* avser Operan sin hantering av personuppgifter i samband med biljettförsäljning. Operan har kännedom om och följer gällande lagstiftning kring hantering av personuppgifter och detta område kommenteras inte ytterligare. *Ökat fokus har lagts på redovisning av mål och resultat samt de väsentliga hållbarhetsaspekter som tidigare redovisats i mindre omfattning som t.ex. Bevara och skapa nytt kulturarv, Kompetensutveckling och Efterlevnad av lagar och bestämmelser.* För några väsentliga aspekter saknas dock fortfarande tillräcklig styrning och uppföljning men arbete med utveckling av systematik för detta pågår.

DIALOG MED INTRESSENTER

Operans verksamhet ska bedrivas ansvarsfullt i förhållande till dess intressenter. Att Operan förstår vilka frågor som de viktigaste intressentgrupperna ser som mest angelägna, är en förutsättning för långsiktigt värdeskapande. Under 2015 gjordes en översyn av vilka intressentgrupper som utgör Operans prioriterade intressenter. Dessa intressentgrupper bedöms ha störst inflytande över och/eller påverkas mest av Operans verksamhet och hållbarhetsarbete. De prioriterade intressentgrupperna identifierades som publik, samarbetspartners (t.ex. sponsorer), medarbetare, ägare, övriga kultursverige, och media.

Operan för kontinuerliga dialoger med merparten av de prioriterade intressentgrupperna och kompletterar med specifika undersökningar, exempelvis för medarbetare och publik. Under 2015 involverades även flera intressentgrupper vid framtagande av Operans väsentlighetsanalys, se avsnitt 1.

Ägare

Operans ägare är den svenska staten som tydligt uttalat att den vill vara en ansvarstagande företagsägare och ställer därmed krav på statliga bolag kring hållbarhetsarbete och

ansvarstagande. Bland annat finns kravet att verksamheten uppvisar ett strategiskt hållbarhetsarbete med mål för prioriterade områden samt hållbarhetsredovisar enligt GRIs riktlinjer. Operans uppdrag regleras i ett årligt regeringsbeslut med riktlinjer för Operans verksamhet. Enligt regeringens riktlinjer ska Operan i sin verksamhet integrera ett jämställdhets-, mångfalds, och barnperspektiv. En viktig del i detta arbete är att lyfta fram mångfalden i kulturarvet och att fånga upp dessa frågor i klassiska och nyskrivna verk. Mål- och resultatdialog sker årligen med kulturdepartementet.

Operans hållbarhetsarbete stäms regelbundet av med styrelsen (utsedd av ägaren) och den interna prioritering av hållbarhetsområden som Operan gjorde under 2015 har fastställts av styrelsen.

Medarbetare

Operans medarbetare består av konstnärlig, teknisk och administrativ personal. Utvecklingssamtal genomförs med samtliga medarbetare årligen och medarbetarundersökningar med fokus på den psykosociala arbetsmiljön genomförs vartannat år. Sedan 2015 genomförs även hälsoprofiler för att undersöka hur medarbetarna upplever sin hälsa. För att undersöka den fysiska arbetsmiljön genomförs skyddsronder årligen.

I medarbetarenkäten som genomfördes under 2013 framkom det att medarbetarna framför allt önskar förbättrad internkommunikation och ökad möjlighet till dialog. Under 2015 har åtgärder genomförts som påbörjades 2014, för ett mer kommunikativt ledarskap och ökad dialog. Framför allt genom utbildningsinsatser för chefer och arbetsledare, genom fler forum för dialog samt genom formaliserade samverkansformer. Arbetet för en förbättrad internkommunikation kommer att fortsätta även under 2016.

Den planerade medarbetarundersökningen för 2015 blev framskjuten och genomfördes under januari 2016. 2016 års medarbetarenkät visar en höjning av NMI (Nöjd Medarbetarindex) från 50,2 2013 till 54. Resultatet ska analyseras och följas upp under våren, såväl på en övergripande nivå som på avdelningsnivå.

Leverantörer

Operan vill uppmuntra sina leverantörer att bidra till en hållbar samhällsutveckling genom att ställa sociala krav och miljökrav i upphandlingar. Många leverantörer informerar också gärna om vilket arbete de gör utöver kraven. Löpande dialoger sker även med flertalet leverantörer, framförallt med de leverantörer som Operan efter upphandlingar träffar längre avtal/ramavtal med såsom leverantörer av produkter och tjänster för operahusets förvaltning samt den restauratör som driver Operans restauranger. En bra dialog med leverantörer är också viktig inför en upphandling för att Operan ska förstå hur

branschen fungerar och vilka hållbarhetsaspekter som är viktiga att ta hänsyn till när förfrågningsunderlaget tas fram.

Publik

Operan har en stark och trogen publik, men lockar även nya besökare. Det är Operans utmaning att behålla den trogna publiken och samtidigt hitta nya publikgrupper och locka nya besökare och en bredare publik till operahuset. En publikundersökning görs vartannat år och vid den undersökning som genomfördes under 2015 besvarade totalt 1 403 besökare en enkät vid totalt 30 föreställningar. Resultatet visade ett mycket högt betyg (NKI) avseende föreställningen, 90 av 100 (2013: 90), helhetsupplevelsen 89 (89) och biljettkontorspersonalens bemötande 88 (86). Som jämförelse anses ett betyg på 75 som bra. Ventilationen i salongen och toaletterna är andra förbättringsområden.

Uppdraget och målet att Operan når en så bred publik som möjligt kan dock förbättras. Publikundersökningen visar att 71 procent (2013: 71 procent) av besökarna var kvinnor och medelåldern, både män och kvinnor inräknat, var 58 år (57 år). 78 procent av besökarna hade en universitets- eller högskoleutbildning (78 procent) och 45 procent (43 procent) av besökarna hade en månadsinkomst som överstiger 35 000 kr. Resultaten för 2015 är snarlika de för 2013 och Operan arbetar med flera olika åtgärder för att nå nya publikgrupper och bredda sin publik, se även avsnitt 7.2. En stor satsning inom detta område har varit att fortsätta utvecklingen av Operans synlighet på nätet via annonsering, hemsida, nyhetsbrev och sociala medier. Både antalet besökare på hemsidan och prenumeranter på Operans nyhetsbrev har ökat under 2015. Närvaron i sociala medier (Facebook, Twitter, Instagram och Youtube) har varit stor och intresset ökar konstant. På Operans främsta kanal i sociala medier, Facebook, hade sidan i slutet av januari 2016, 24 500 följare. En kraftig ökning med nästan 50% från samma tidpunkt 2015. Även antalet följare på Instagram och Twitter har ökat, här är dock ökningen inte lika kraftig.

Media – samhället

Operan har en kontinuerlig kontakt med media vad gäller Operans verksamhet, produktioner, artister och team samt kring olika projekt. Kontakterna är både proaktiva, via exempelvis pressmeddelanden och personliga kontakter, och reaktiva när Operan vill kommentera något om verksamheten som beskrivits i media. Det förekommer även att Operan för fram exempel på sitt hållbarhetsarbete för att visa hur man genom kulturen kan arbeta för en positiv samhällsutveckling. Exempel på detta är Unga på Operans projekt i Smedshagsskolan under 2015 som beskrivits i bl. a. SVT:s Lilla Aktuellt och lokalpress samt publiksamtal, som även media inbjuds till, i samband med Operans föreställningar.

I anslutning till Operans uppsättning av Mats Eks dansföreställning *Svansjön* hade Operan en affisch i sitt skyltfönster med en central scen ur föreställningen. Bilden visade en vit kvinnlig dansares fot mot en svart mans ansikte och intentionen var att visa ett kärleksmöte ur baletten. Mannen på bilden är en av Kungliga Balettens bästa dansare varför han har fått rollen som prinsen och syns på affischen. Men då bilden tagen ur sitt sammanhang av flera personer betraktades som stötande valde Operan att ta ned affischen. Affischen blev under en begränsad tid föremål för åtskilliga kommentarer inom sociala medier, både för och emot affischens budskap. I sin tur ledde detta till en omfattande debatt i medierna om konstens frihet.

Övriga kultursverige

Som Sveriges nationalscen för opera och balett, anser sig Operan ha ett ansvar inför övriga »Kultursverige« inom flera områden. Operan ska vara ledande vad gäller utveckling, förnyelse, konstnärlig kvalitet samt hantverksskicklighet inom ateljéer och verkstäder. Operan ska initiera samverkan med andra scenkonstinstitutioner och det

OPERAN ÄR MEDLEM I FÖLJANDE ORGANISATIONER:

Svensk Scenkonst är en branschorganisation för arbetsgivare inom musik, dans och teater. Svensk Scenkonsts verksamhet ska fokusera på behovet av utveckling av de renodlade arbetsgivar- och förhandlingsfrågorna, på behovet av att etablera och utveckla en kultur- och branschpolitisk plattform utåt och att stödja och underhålla utvecklingen av nätverk på alla nivåer inom medlemsföretagen.

Opera Europa är en organisation för professionella operahuset i hela Europa. Man erbjuder konferenser som fokuserar på frågor av gemensamt intresse, exempelvis gällande intäktsmaximering, utveckling av publikarbetet, medarbetarfrågor, marknadsföring och utvecklingen av digitala medier. Genom organisationen får Operan tillgång till nätverk och databaser inom för branschen intressanta områden.

RESEO: ett europeiskt nätverk för utbildning, delaktighet och kreativt lärande inom opera och dans. Nätverket erbjuder stöd inom arbetet med att förankra operakonsten i den lokala kontexten.

Sponsrings & Eventföreningen är branschorganisationen som driver och utvecklar sponsrings- och evenemangsindustrin.

Stockholms Handelskammare en mötesplats inom Stockholmsregionen där kulturen skall ha en självklar roll.

fria kulturlivet samt främja ett utbyte av kunskaper och erfarenheter. Vidare bör Operan ha ett nära samarbete med utbildningarna för sångare, dansare och musiker.

Samarbetspartners/sponsorer

Operan arbetar för att hitta partners som kan beröra våra värdeord och kunna skapa en integrerad plattform för både företaget och Operan. Operan har regelbundna möten med våra partners både individuellt och gruppvis för att utvärdera samarbetsformer och för att fånga upp de frågor som är viktigast för olika partners. Under 2016 kommer dialogen även omfatta hur våra partners ser på vår verksamhet och vårt hållbarhetsarbete samt vilka frågor som de anser vara viktigast.

STYRNING AV OPERANS HÅLLBARHETSARBETE

Under 2014 lanserades Operans nya varumärkesplattform »Visionen«. Varumärkesplattformen ska vara vägledande för allt arbete på Operan och den innefattar bl. a. beskrivningar av Operans varumärkeslöfte, vision och värderingar. Under 2015 har Operan arbetat med implementering av »Visionen« genom workshops som samtliga medarbetare bjudits in till. Syftet med dessa workshops har varit att öka medarbetarnas insikt kring hur vision, värdegrund och strategiska mål hänger ihop och hur de påverkar var och ens vardag. Resultat har sammanställts och är ett viktigt underlag för ledningen i det fortsatta arbetet med dessa frågor.

Operans hållbarhetspolicy¹ som bl. a. har sin utgångspunkt i varumärkesplattformen avser att fungera som Operans tolkning av verksamhetens ansvar för hållbarhetsfrågor. Under 2015 har ytterligare styrande dokument utvecklats i linje med Operans vision och värdegrund såsom ett förnyat arbetssätt för det systematiska arbetsmiljöarbetet och en ny likabehandlingspolicy. I anslutning till arbetet med implementering av en uppdaterad inköpspolicy har också en policy mot mutor och andra otillåtna förmåner fastställts. Implementering av policyn och utbildning av personalen i dessa frågor pågår. Operan har dessutom ett antal andra policies för styrning av specifika frågor såsom sponsring och hantering av fribiljetter. Under 2016 fortsätter arbetet med framtagande av en ny rekryteringspolicy och en resepolicy.

Ytterst ansvarig för Operans hållbarhetsarbete är styrelsen och företagsledningen med vice vd som huvudansvarig. En hållbarhetsgrupp med representanter från Operans olika avdelningar driver arbetet med utveckling och implementering av hållbarhetsarbetet.

Övergripande ansvar för att Operan följer lagar och bestämmelser åligger Operans chefsjurist som tillsammans med ledning även hanterar eventuella misstankar om oegentligheter. För inköp (Lagen om offentlig upphandling) har Operan en anställd inköpskoordinator som tillsammans med chefsjuristen särskilt bevakar att

OPERANS HÅLLBARHETSPOLICY

Hållbarhet är en viktig del av Operans strategi. Genom ett hållbarhetsarbete stärks såväl visionen som varumärket.

Operans värderingar innebär att Operan värnar konstnärlig kvalitet, är orädd, välkomnande och tidlös.

Detta betyder omsatt i hållbarhet:

- Operan värnar om mänskliga behov som kreativitet, identitet och konstnärligt uttryck. Operan mår om goda arbetsförhållanden och metoder som ger medarbetare goda förutsättningar att utvecklas och bidra i verksamheten.
- Operan strävar mot ett modernt resurstänkande och etiskt ansvar för människor och miljö i sin verksamhet. Operan är transparent och står för sina beslut.
- Operan är öppen gentemot hela samhället och för alla åldrar. Operan värnar om mångfald, jämställdhet på ett engagerande och inkluderande vis.
- Operan värnar om kulturarvet i enlighet med sitt uppdrag och engagerar sig i sin omvärld samt speglar angelägna utmaningar i samhället.

Operans alla inköp görs korrekt. Både chefsjuristen och inköpskoordinatören prenumererar på legala nyhetsbrev och har tillgång till rättsdatabaser samt går kontinuerligt på utbildningar och seminarium kring diverse rättsområden. Chefsjuristen är vidare med i Näringsdepartementets chefsjuristnätverk.

Antalet klagomål från kunder och övriga intressenter som inkommer till Operan är få. Klagomålen mottas vanligtvis av Operans kommunikationsavdelning som hanterar de flesta av dessa ärenden. Avser klagomålet en fråga som behöver hanteras av någon annan inom organisationen, skickas frågan vidare till rätt person för hantering. Hantering av klagomål sker dock alltid i samråd med kommunikationsavdelningen.

STRATEGISKA HÅLLBARHETSOMRÅDEN OCH MÅL

Under 2014 fastställdes en ny treårig hållbarhetsstrategi, med övergripande och detaljerade mål med koppling till kärnverksamheten. Samtliga områden är frågor som Operan arbetar med sedan tidigare men arbetet är nu mer systematiserat. En beskrivning av hur Operan arbetar inom respektive område finns löpande i redovisningen.

KVALITET FÖR OPERAN

Operan ska enligt regeringens riktlinjer för 2015 redovisa och kommentera verksamhetens resultat i förhållande till regeringens uppdrag och visa hur verksamhetens presta-

¹ Godkänd av styrelsen i december 2012

Operan arbetar aktivt för att öka tillgängligheten till verksamheten och nå en bredare publik

Operan strävar efter att med sin verksamhet nå ut till och vara tillgänglig för alla i Sverige. Operan bejakar mångfald i publiken och arbetar särskilt för att öka tillgängligheten för underrepresenterade grupper. (Exempel på underrepresenterade grupper är besökare med syntolkning, de under 26 år, studenter, barn, besökare med funktionshinder, förstagångsbesökare och personer med utländsk bakgrund).

STRATEGISKT MÅL:

2015: Ta fram värde för andelen förstagångsbesökare
2017: Öka andelen förstagångsbesökare med 10 % jämfört med 2015

RESULTAT:

Andelen förstagångsbesökare 2015: 6%
Värdet har identifierats genom publikundersökning som genomförts vid 30 föreställningar under 2015.

Operan arbetar aktivt för att vara en arbetsplats som präglas av transparens, delaktighet och dialog på alla nivåer i organisationen

Operan genomför NMI (NöjdMedarbetareIndex) mätningar vartannat år. Vid medarbetarmätningen 2013 var Operans NMI 50,2

Under 2014 och 2015 genomförs en mängd aktiviteter som beslutades i handlingsplanen efter 2013 års medarbetarenkät, särskilt avseende ledarskap och internkommunikation.

STRATEGISKT MÅL:

2015: Höja NMI till 55
2017: Höja NMI till 60

RESULTAT:

Medarbetarindex 2016: 54
Den planerade medarbetarundersökningen för 2015 blev framskjuten och genomfördes under januari 2016.

Operan deltar aktivt med diskussion och fördjupning kring aktuella samhällsfrågor som kan relateras till Operans repertoar

Genom aktiviteter med koppling till Operans produktioner såsom samtal, informationsspridning, debattartiklar, samarbeten och föreställningsintroduktioner tar Operan upp aktuella samhällsfrågor som har anknytning till Operans repertoar. På detta sätt vill

Operan sprida kunskap samt skapa diskussion och därigenom bidra till en hållbar samhällsutveckling.

STRATEGISKT MÅL:

2015: För minst en produktion från var och en av sektionerna; opera, balett, unga på Operan, genomföra aktivitet/er för att skapa diskussion och sprida kunskap kring aktuella samhällsfrågor som anknyter till produktionen.

2017: I samband med samtliga premiärer genomföra aktivitet/er för att skapa diskussion och sprida kunskap kring aktuella samhällsfrågor.

RESULTAT:

Antal aktiviteter per sektion
Opera: 1 Balett: 0 Unga på Operan: 1

Operan arbetar aktivt för mångfald och jämställdhet i produktioner (konstnärliga team) och bland medarbetare
Operan är öppen gentemot hela samhället och för alla åldrar. Operan värnar om mångfald och jämställdhet på ett engagerande och inkluderande vis.

STRATEGISKT MÅL:

2015: Kartlägga ålders- och könssammansättning i konstnärliga team
2017: Uppnå en jämställd ålders- och könsfördelning (fördelning i spannet 40/60) i konstnärliga team räknat på en treårsperiod.

RESULTAT:

ÅR	MAN	KVINNA	UNDER 50 ÅR	ÖVER 50 ÅR
2014	68 %	32 %	74 %	26 %
2015	75 %	25 %	56 %	44 %
2016*	64 %	36 %	35 %	65 %
Genomsnitt 2014-2016	0,69	0,31	0,55	0,45

De konstnärliga teamen innefattar: Kompositör, Librettist, Dirigent, Regissör, Koreograf, Scenograf, Kostymteknare, Maskdesigner, Ljus-, Video- och Ljuddesigner, Dramaturg.

* konstnärliga team kontrakteras flera år i förväg varför resultatet för 2016 redan finns tillgängligt

tioner har utvecklats avseende bl.a. kvalitet. De kvalitativa aspekterna av verksamhetens resultat ska definieras. Operan har tidigare år påpekat svårigheterna med att definiera mätbara mått avseende kvalitet inom kulturen och ett fortsatt arbete med definiering och uppdatering av lämpliga mått har fortsatt under 2015. De kvalitetsaspekter som definierats för Operan är: *beläggningsgrad, kundnöjdhet, recensioner i media, internationell uppmärksamhet, möjlighet att attrahera internationellt erkända team och gäststartister, priser och utmärkelser, deltagande i Skapande Skola-projekt, nå ut till en bred publik samt eget kapital.*

Totalt sett har Operan nått ett gott resultat inom majoriteten av ovanstående aspekter. 2015 blev ett framgångsrikt och intensivt år för Operan med ökade besöksiffror, hög beläggning och fina recensioner. Under 2015 var beläggningen 89% (2014: 90%) för opera och 100% (2014: 87%) för balett. Verksamheten har präglats av både spets och bredd med både klassiker och nyskapande verk.

Av de recenserade premiärerna är drygt 75% av recensionerna som helhet positiva och Operan har tilldelats ett flertal priser inom både balett, opera och barn- och ungdomsverksamheten. Vidare har baletten *Julia och Romeo* fortsatt nått stor internationell framgång och efterfrågan och Kungliga Baletten har under 2015 gjort ett gästspel med föreställningen på L'Opéra Garnier i Paris, som är en av de främsta dansscenerna i världen. Ytterligare en indikator på kvalitet, vad gäller barn- och ungdomsverksamheten, är att Operan varit efterfrågad i ett ökat antal s.k. Skapande skola-projekt, dvs. där skolor söker bidrag för projekt de vill göra tillsammans med Operan. Under 2015 deltog Operan i 184 st (2014: 131 st) Skapande skola-projekt. Se även avsnitt 7.1.

En fortsatt mycket angelägen utmaning och ett mycket viktigt mål för Operan är att nå ny publik och nya målgrupper, vilket bekräftas av 2015 års publikundersökning. Det finns en stor grupp människor som är intresserad av Operans konstarter, men som ännu inte besökt Operan och målet är att attrahera fler än de som idag är besökare. Genom att presentera en repertoar som innehåller verk som lockar nya besökare, under 2015 t.ex. med det nyskrivna dansverket *Midsommarnattsdröm* och den nyskrivna operan *Written on Skin* samt med de kända operaklassikerna *La Bohème*, *Madama Butterfly* och familjebaletten *Nötknäpparen*, tillsammans med riktade aktiviteter och kommunikation se avsnitt 2 och 7.2, kan nya publikgrupper lockas till Operan och något som Operan arbetar med att utveckla.

En annan viktig faktor för att nå ny publik är Operans barn- och ungdomsverksamhet. Barn och ungdomar som besöker Operan har en tendens att komma tillbaka som vuxna och samarbetet med skolor och förskolor samt en repertoar med återkommande familjeföreställningar är en viktig förutsättning för detta. Operans barn- och ungdomsverksamhet har under 2015 nått en större publik än

någonsin tidigare, och särskilt kan projekten i Smedshags-skolan, Hässelby och El Sistema i Tensta uppmärksammas se även avsnitt 7.1.

För redovisning av eget kapital se avsnitt 6. och för ytterligare beskrivning av Kvalitativa aspekter och kvantitativa mått se sid 4 f. i Operans resultatredovisning för 2015.

RENOVERING OCH OMBYGGNING AV OPERAHUSET

I maj 2015 lämnade Statens fastighetsverk (sfv) in förstudien »Ny opera i Operan« i enlighet med det regeringsuppdrag som lämnades 2013. Förstudien visar att den konstnärliga verksamhetens behov kan mötas med en ombyggnation utifrån en prioritering av funktioner väl avvägd tillbyggnad av operabyggnaden. Vidare visar förstudien att även den publika tillgängligheten kan förbättras väsentligt, med såväl nya och förbättrade funktioner som tillvaratagande av de befintliga upplevelsevärdena, med föreslagen ombyggnation. Det konstateras också att de prioriterade funktionerna för den konstnärliga verksamheten – den nya scenen, förbättring av akustiken och goda repetitionsmöjligheter – kan åstadkommas inom den föreslagna volymen. Den publika tillgängligheten och servicen kan lyftas genom utvecklande av serveringar, integration av ytterligare konstformer och publika aktiviteter utöver föreställningarna. Vidare visar förstudien att byggnadens renoveringsbehov, inklusive tillskapande av en driftseffektiv lösning av den tekniska försörjningen, kan mötas utan att äventyra de betydande kulturhistoriska värdena. Dagens arbetsmiljöbrister kan åtgärdas så att nutida krav uppfylls. Man ser även möjlighet att förbättra byggnadens miljöprestanda med en betydande sänkning av energiförbrukning. I avvaktan på beslut om ombyggnad av operahuset kommer planerade åtgärder för minskad energiförbrukning och förbättrad avfallshantering inte att genomföras.

EKONOMISKT ANSVAR

Operan är ett statligt helägt aktiebolag. Verksamheten ska inte syfta till att ge överskott eller utdelning. I posten intäkter ingår bland annat ett väsentligt stöd från offentlig sektor, dvs. staten. För 2015 uppgick bidraget till 436,1 mkr (2014: 436,3 mkr).

Operan har som uppdrag att ha ett eget kapital som ger en stabil grund för verksamheten. Operan anser att ett eget kapital om 25 mkr ger sådan önskad ekonomisk stabilitet. Operans egna kapital för 2015 är 26,7 mkr (2014: 32,6 mkr). Detta är visserligen något lägre än tidigare år, men fortfarande tillfredsställande.

Tabell 1 – skapat och levererat direkt ekonomiskt värde (mkr)

	2015	2014	2013
Intäkter ¹	538,3	523,6	507,5
Summa tillskapat ekonomiskt värde	538,3	523,6	507,5
<i>Fördelat ekonomiskt värde</i>			
Rörelsekostnader	-155,1	-145,5	-104,4
Löner och ersättningar till anställda ²	-379,6	-371,1	-392,9
Betalningar till finansärer	-0,4	-0,4	-0,2
Summa fördelat ekonomiskt värde	-535,1	-517	-497,5
Behållet ekonomiskt värde ³	3,2	6,6	10,0

¹ Omfattar driftstillskott från staten, intäkter från sponsorer, biljettförsäljningar samt diverse intäkter som uthyrningar, turnéer mm.

² Inklusivt arbetsgivaravgifter och löneskatt på pensioner

³ Summan ska täcka investeringar som behöver göras av konstnärlig karaktär samt i fastighet och teknik

Subventionerade biljettpriser

Bidraget från offentlig sektor är en väsentlig förutsättning för att erbjuda subventionerade biljetter så att så många som möjligt ska kunna besöka och ta del av Operans utbud till ett överkomligt pris. En osubventionerad biljett till en föreställning på stora scenen skulle 2015 i genomsnitt ha kostat 2 905 kr (4 183 kr), vilket kan jämföras med snittpriset till besökarna på 375 kr (355 kr). Under 2014 hade Operan ett förlängt speluppehåll då scenmaskineriet renoverades, så var fallet även 2013 men uppehållet under 2014 var väsentligt längre, varför subventionen blir högre 2014 då de stora fasta kostnaderna var desamma.

Biljettpolicy

Operan erbjuder varje år ett antal fribiljetter till Operans fast- och visstidsanställda samt till ett begränsat antal externa gäster såsom press m.m. Fribiljetter till personalen ges i första hand för att möjliggöra nödvändig kompetensutveckling men är också en viktig personalvårdsförmån. Hanteringen av fribiljetter styrs genom en policy som reglerar till vem och vilket antal biljetter som får delas ut. Policyn har även upprättats med syfte att minimera risken för eventuella mutor och bestickning, vilket faller inom ramen för korruption. Under 2015 gjordes en utvärdering av biljettpolicyen och det kan konstateras att de nya riktlinjerna har lett till fler säljbara biljetter och ökade intäkter som följd av detta. Operan ser dock att resultatet skulle kunna bli ännu bättre och fortsatt arbete med rutinerna kring fribiljetter pågår. Under 2015 hade Operan 181 621 besökare till föreställningarna på stora scenen, varav 5,6% var fribiljettbesökare (2014: 7,2%).

Sponsorsamarbeten

Verksamheten på Operan finansieras även till viss del genom sponsorsamarbeten. Sponsring och partnerskap ses som nära samarbeten med tydligt överenskomna mål och Operan strävar efter att samarbeta med företag och partners som delar Operans kärnvärden *tidlös, konstnärlig kvalitet, orädd och välkomnande*. Operan har en policy för sponsorsamarbeten som beskriver i vilka fall Operan

tackar nej till ett samarbete. Detta gäller exempelvis om företaget kan uppfattas som diskriminerande, eller företräder områden som kan uppfattas skadliga på något sätt t.ex. företag verksamma inom krigsindustri/pornografi/vadslagning och andra spelformer som inte är tillåtna enligt svensk lag och företag som inte följer kraven på mänskliga rättigheter i produktion.

Operan genomför också projekt med hjälp av donerade och sponsrade pengar. Under 2015 genomförde Unga på Operan genom bidrag från Wallenius Lines och tillsammans med 300 elever från Smedshagsskolan i Hässelby ett mycket uppskattat arbete på temat FNs barnkonvention. Se avsnitt 7.1.

Under 2015 har Operan också inlett ett partnerskap med MasterCard. Partnerskapet innebär att Operan kan nå ut med sitt innehåll till en bredare målgrupp och fler människor ges möjligheten att upptäcka Operans föreställningar.

INKÖP OCH ANSVAR I LEVERANTÖRSLEDET

Operans leverantörer

Operans leverantörer utgörs av allt från fastighetsförvaltare och restauratörer till tygfabrikanter och tryckerier. Scenteknik, t. ex. ljus- och ljudutrustning och scenmaskineri, samt material för dekorbyggnad utgör också en betydande andel av Operans inköp. Leverantörerna finns framförallt i Sverige, Tyskland, Danmark och England. Operan arbetar aktivt med en förbättrad inköpskoordinering, men inom vissa områden förekommer ett stort antal leverantörer. Exempelvis tyger köps in från ett stort antal leverantörer, över 50 olika, både i Sverige och utomlands. I första hand väljs tyger som är producerade i Europa men det förekommer även att tygerna är producerade i Asien. För dessa leverantörer bedöms risken vara störst att Operans sociala och etiska krav samt miljökrav inte efterlevs. Operans målsättning är att minska antal leverantörer totalt sett, dels av administrativa skäl men även för att förbättra förutsättningarna för kontroll av bl.a. hållbarhetsfrågor.

Krav och uppföljning i leverantörsledet

Operans inköbspolicy som även omfattar hållbarhetsaspekter, såsom uppförandekod och miljökrav, används som underlag för alla Operans anskaffningar. Vid upphandlingar över 500 tkr ska hållbarhetsaspekter alltid beaktas och krav gällande leverantörens hållbarhetsarbete ställas. Vid varje upphandling försöker Operan förstå leverantörskedjan och under vilka förhållanden varorna är tillverkade samt vilka risker som kan finnas, för att sedan formulera så relevanta krav som möjligt.

Kraven är ofta obligatoriska men ibland kan kraven också formuleras så att miljöhänsyn eller hänsyn till sociala aspekter utöver en basnivå premieras i utvärderingen. Vid exempelvis den upphandling av biodiesel till Operans

verkstäder i Gäddviken som genomfördes under 2015 premierades leverantörer som, utöver obligatoriska miljökrav på produkten (biodieseln) och krav på dess spårbarhet, använde förnybart bränsle i sina transportfordon.

Uppföljning av att leverantörer efterlever ställda krav görs genom stickprovskontroller inför tilldelning av kontrakt eller som en uppföljning under pågående avtal. Uppföljning görs främst vid annonserade upphandlingar och görs speciellt om branschen förknippas med risker gällande t.ex. miljö, korruption eller sociala aspekter.

Under 2015 påbörjades en kartläggning av Operans textleverantörer gällande deras hållbarhetsarbete och kontroll av påverkan i leverantörskedjan. Ett frågeformulär skickades ut till de 20 största leverantörerna och en analys av svaren kommer att genomföras under 2016.

SAMHÄLLSANSVAR

En övergripande målsättning för Operan är att vara angelägen och inkluderande för många och tillgänglig för alla.

Barn- och ungdomsverksamheten

Barn och unga är en viktig målgrupp för Operan. Genom sin barn- och ungdomsverksamhet – Unga på Operan – önskar Operan öka barns och ungas, deras anhörigas och skolans möjlighet att ta del av professionell kultur av högsta kvalitet, med spets och bredd. All verksamhet som riktas till barn och ungdomar erbjuds till ett starkt reducerat pris. Under 2015 besöktes Operans barn- och ungdomsföreställningar av närmare 47 000 personer (2014: drygt 36 000). Antalet besökare är nu tillbaka på normala nivåer efter en tillfällig minskning under 2014 då renovering av scenmaskineriet medförde att färre familjeproduktioner framfördes på stora scenen.

År 2015 har varit ett intensivt och starkt utvecklande år för Unga på Operan både konstnärligt och pedagogiskt. Stort fokus har legat på att öppna Operans verksamhet för nya besökare.

Pedagogisk verksamhet

Barns och ungas rätt till kultur är prioriterat i kulturpolitiken. För att nå en bred publik och nya publikgrupper arbetar Unga på Operan aktivt med skolor genom visningar av Operahuset med konstnärlig aktivitet, lärarkvällar och Skapande skola-projekt.

Satsningen »Skapande skola« är tänkt att stärka samverkan mellan skolan och det professionella kulturlivet. Målet är att eleverna ska få tillgång till kulturens alla uttrycksformer och att deras möjligheter till eget skapande ökar. Skolorna söker bidrag för Skapande skola-projekt från Kulturrådet och med hjälp av dessa medel har skolklasser tagit del av Operans föreställningar, visningar av operahuset med konstnärlig aktivitet samt workshops både på skolor och i operahuset. Många skolklasser såg också barnoperan *Min mamma är en drake* med hjälp av

Skapande Skola-medel. Unga på Operan har lagt ner ett omfattande arbete på att öka deltagandet i Skapande skola-projekt och sedan 2013 har antalet aktiviteter ökat från 45 till 184 st (2014: 131 st).

Som del av att förmedla Operans kulturarv till ung publik har skolföreställningar av *Trollflöjten*, *Nötknäpparen* och *Madama Butterfly* erbjudits dagtid till starkt reducerat pris. Lärarkvällar och samarbetsforum med museer har också gjort att lärare fått kunskap och fördjupning om Unga på Operans verksamhet.

För familjer ordnar Operan varje år familje- och lovaktiviteter med ett rikt utbud av aktiviteter och miniföreställningar. Under 2015 har även introduktioner för barn hållits i Guldflojén inför föreställningar av *Nötknäpparen*. Operans Nationaldagsfirandet på Haga den 6 juni, som arrangerades tillsammans med Solna Stad och Solna Kulturskola, rymde ett stort aktivitetsområde för familjer.

För att få fler pojkar att upptäcka glädjen i att dansa arrangerar Unga på Operan varje år, i samarbete med Kungliga Svenska Balettskolan, en »killdag« för pojkar mellan 8-10 år. Intresset för »killdagen« är stort och även detta år var dagen fullbokad. Sedan starten av »killdagen« för fem år sedan har antalet killar som söker sig till Kungliga Svenska Balettskolan ökat markant. Under 2015 sökte 15 pojkar till Kungliga Balettskolans första årskurs, årskurs 4, (2014: 25) jämfört med 5 pojkar under 2011. Ytterligare 3 pojkar sökte till årskurs 5.

Unga på Operan genomför också projekt med hjälp av donerade och sponsrade pengar. Ett sådant projekt genomfördes under 2015 tillsammans med Smedshagskolan i Hässelby (ca 320 elever där 87 % av eleverna har ett annat modersmål än svenska). Tema för projektet var FN:s Barnkonvention där barns rätt till kultur speglas i flera av konventionens artiklar, men allra starkast är det i artikel 31 där det står om barns rätt till att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet samt att alla barn ska ha samma rätt till kulturell och konstnärlig verksamhet. Eleverna utforskade via estetiska läroprocesser delar av Barnkonventionen och projektet redovisades genom en stor fest med utställningar och uppspel på skolan den 20 november när Barnkonventionen fyllde 26 år. Projektet har bl.a. resulterat i höjda betyg för elever samt att skolan idag har lättare att rekrytera personal. Operans ambition är att den projektmodell som användes ska kunna återanvändas för projekt i andra skolor.

Organisationen El Sistema grundades i Venezuela av José Antonio Abreu. I El Sistema används musiken som verktyg för barns utveckling och att hitta goda livsvägar. I dag är ca 600 000 barn runt hela världen med i El Sistemas verksamhet. Sedan hösten 2015 är Operan samarbetspartner till El Sistema Stockholm med fokusområde i Tensta. Barnen har fått besök av musiker som haft konserter för dem och deras familjer i Tensta. De har även sett föreställningen *Min mamma är en drake* och har

i samband med den gäststats av artister som medverkade i produktionen.

Föreställningar för barn och unga

Förutom den ordinarie repertoaren erbjuder Operan föreställningar som presenteras ur barnens perspektiv. Under 2015 har Unga på Operan producerat två verk som spelats i Rotundan. *Freuds anatomiska teater* spelades under våren och riktar sig till publik från gymnasiet och uppåt. I föreställningen utforskades ballerinan som symbol för kvinnan och dansarnas egna röster och berättelser om sina liv utgjorde viktiga komponenter i det normkritiska konceptet. I anslutning till föreställningen genomfördes ett samtal för publik mellan upphovsmännen och svensk psykoanalytisk förening kring verket i relation till Freuds tankar och teorier kring synen på kvinnan.

Under hösten spelades barnoperan *Min mamma är en drake* för publik mellan 5–8 år. Verket togs fram av Göteborgsoperan år 2011 och Operans uppsättning vann 2015 Svenska Teaterkritikers Förenings Barn- och ungdomspris med motiveringen:

»för att den med lika delar humor och melankoli fångar stora frågor för små operabesökare. Pija Lindenbaums bilderbok om Åke och hans stressade mamma ges en scenisk skrud som andas magisk vardagsrealism, helig modersvrede och villkorlös kärlek. Att ta hissen upp i Åkes hyreshus är början på ett musikaliskt äventyr där de höga operatörens blandas med boogie woogie och jazziga melodier som stannar kvar länge«

Produktionen har spelats in av SVT och planeras att sändas under våren 2016.

Som ytterligare en del i att öka tillgängligheten och nå nya publikgrupper genomförde Unga på Operan under 2015 i samarbete med Parkteatern, för andra året, en sommarturné. Detta år med miniföreställningen *Välja, vela, vilse* som spelades för ung publik på utomhusscener i Skarpnäck, Årsta och Hässelbygård. Under Kulturturnaten kunde besökare också ta del av en öppen repetition av *Freuds anatomiska teater* och på Kulturfestivalen medverkade Unga på Operan med pianokonserter i Guldflojén.

En Opera för Alla

Regeringens mål för statens bidrag 2015 har bland annat varit att Operan ska nå en så bred och stor publik som möjligt genom att bedriva en verksamhet som riktar sig till vuxna såväl som barn och unga samt att arbeta för att nå nya publikgrupper. Därutöver ska Operan verka för att göra teatern tillgänglig för personer med funktionsnedsättning och att ge boende utanför Stockholm tillfälle att se föreställningarna.

Inom operahuset görs löpande genomgångar för att se över möjligheter att underlätta besöket för personer med funktionsnedsättning. Operans salong är utrustad med hörslingor och det finns hiss till alla plan samt ramp framför stora entrén. Varje spelår erbjuds ca tre syntolkade före-

ställningar. Vid kommande ombyggnader av teatern tas givetvis hänsyn till att tillgodose önskemålen för att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning, bl.a. genom att dra nytta av ny teknik och digitalisering.

Den öppenhet som Operan generellt arbetar med har bl.a. som mål att visa den bredd av verksamhet som Operan har. Att öppna upp och bjuda in allmänheten till repetitionsarbetet, både i sal och på scen, har varit mycket framgångsrikt för att öka insikten i Operans verksamhet och något som regelbundet efterfrågas av publiken samt lockar nya besökare till Operan. Operan fortsätter också att bjuda in skolklasser till generalrepetitionerna på stora scenen.

Operan verkar för att vara med och sprida information om och öka tillgängligheten till Operans verksamhet på olika sätt; t.ex. genom nätbaserade medier och communities, facebook, radio- och tv-sändningar, turnéverksamhet och gästspel, visningar av operahuset (bl.a. i samarbete med svenska för invandrare), öppna repetitioner och sommarkonserter. Under 2015 sändes 4 (2015: 9) av Operans föreställningar och konserter i radio och 1 föreställning (2014: 1) sändes i tv. Operan deltog också med gratis evenemang under Stockholms kulturnatt. Livesändningar via det digitala biografnetverket är ytterligare en möjlighet för Operan att låta fler ta del av Operans föreställningar. Under 2015 direktsändes två operor och en balett, *Otello*, *Bohème* och *Nötknäpparen*, på 45–57 biografier runt om i landet.

Under 2015 var andelen förstagångsbesökare till Operans föreställningar ca 6% och målsättning är att öka denna andel. Som en aktivitet för att locka nya publikgrupper till Operan direktsändes under 2015 finalen i Champions league på storbildsskärm på stora scenen. Under pauser intervjuades tidigare landslagsspelare och evenemanget var mycket uppskattat. En föreställning från Balkan gästspelade också på stora scenen och en hyllningskonsert till Frank Sinatra med Peter Mattei och Elin Rombo genomfördes. Under året öppnade även ytterligare en restaurang i operahuset.

Bevarande av kulturarvet – och skapande av nytt

Regeringens mål för statens bidrag 2015 har tillika tidigare år varit att Operan ska vårda och främja det nationella kulturarvet inom opera och balett samt att stödja nyskapande svensk opera- och balettkonst genom att beställa och framföra nya verk av kompositörer, librettister och koreografer. Genom att spela klassiker likaväl som moderna och nyskapande verk tar Operan tillvara det befintliga kulturarvet samtidigt som det nya arvet skapas. En medvetenhet om kulturarvet är en förutsättning för att kunna utvecklas och gå vidare.

Utveckling av Operans Mångfaldsarbete

Operan arbetar aktivt för mångfald och jämställdhet i

produktionerna och har som målsättning att till 2017 uppnå en jämställd ålders- och könsfördelning (fördelning i spannet 40/60) i konstnärliga team räknat på en treårsperiod. Under 2015 har en kartläggning gjorts vad gäller ålders- och könsfördelning i konstnärliga team för Operans produktioner mellan 2014–2016. Kartläggningen visar att de konstnärliga teamen totalt sett domineras av män, 69 % räknat över en treårsperiod. Dock finns det vissa områden där kvinnor är i majoritet såsom kostymtecknare och maskdesign. Vad gäller åldersfördelning inom de konstnärliga teamen är Operans målsättning uppfylld, 55 % av de medverkande är över 50 år och 45 % är under 50 år.

Under hösten 2015 anordnades en intern mångkulturdag, med inbjudna talare, för samtliga medarbetare på Operan. Dagen syftade till att ge insikter och inspiration och kommer att följas upp med praktiska workshops och framtagande av en mångfaldsstrategi för Operans verksamhet.

Operan bidrar med Diskussion och fördjupning kring aktuella samhällsfrågor

Ett av Operans strategiska målområden är att delta aktivt med diskussion och fördjupning kring aktuella samhällsfrågor som kan relateras till Operans repertoar och under 2015 har Operan genomfört ett flertal evenemang i anslutning till föreställningar under rubriken Operan

Xtra. Medverkande artister och konstnärliga team samt inbjudna gäster har samtalat om föreställningarna inför publik. Evenemangen erbjuds som fördjupning till föreställningarna för att belysa verket, dess aktualitet och tolkning.

Operan har även inlett ett samarbete med Stockholms Universitet där olika forskare hållit öppna föreläsningar i Guldföajén i anslutning till föreställningarna. Som exempel kan nämnas Héléne Ohlsson som i anslutning till *Rosenkavaljeren* föreläste om könsidentitet på operascenen och kvinnans roll som yrkesarbetande sångerska under 1800-talet och Magnus Tessing Schneider som föreläste om mans- och kvinnobilden i Mozarts opera *Don Giovanni*.

Operan har också fortsatt sitt samarbete med Dramaten. Under året har artister från Operan gästade Dramaten och skådespelare från Dramaten haft läsningar i samband med Operans föreställningar. I samband med premiären av *Otello* presenterades t.ex. ett program med Dramaten där den tyska författaren Christine Brückners monolog »Om du ändå hade talat Desdemona« framfördes av skådespelarna Stina Ekblad och Gertrud Fred. Läsningen inleddes med en introduktion av Operans och Dramatens dramaturger som samtalade om Desdemonas roll i Verdis opera, sedd genom en modern nutida kvinnlig dramatikers ögon, och hur könsroller kan tolkas på operascenen då och nu.

MEDARBETARE

Många personer bakom en föreställning

Operans verksamhet kräver en mångfald av yrken, allt från dansare till publikvärdar. Ca 120 olika yrkeskategorier, uppdelat på konstnärlig, teknisk och administrativ personal, finns representerade bland Operans medarbetare. Antalet fast anställda är 535 (471 tillsvidareanställda, 5 långtidskontrakt, 47 årskontrakt, 8 provanställda och 4 förordnanden). Av dessa är 20 personer deltidsanställda. Antalet tillsvidareanställda har minskat från 490 till 471 jämfört med föregående år.

Utöver de ovan nämnda medarbetarna tillkommer ca 300 visstidsanställda med kortare uppdrag såsom statister, guider, påklädare, publikvärdar med flera. Beroende på uppdrag kan denna grupp av anställda arbeta allt från någon dag till totalt några veckor per år. Samtliga yrkeskategorier som är verksamma vid Operan är anslutna till kollektivavtal.

Som statligt aktiebolag är det viktigt för Operan att säkerställa att lagar och kollektivavtal följs samt att lokala kollektivavtal anpassas utifrån verksamhetens särskilda förutsättningar – så att t.ex. arbetstidsplanering möter verksamhetens behov samt säkerställer en god arbetsmiljö där medarbetare har förutsättningar att leverera arbete av hög kvalitet. Detta görs genom HR och Löns arbete som en specialist- och rådgivande funktion. Exempelvis driver HR förhandlingsprocesser kring lokala kollektivavtal samt att alla anställningsavtal skrivs av en HR-konsult. Lön har en viktig kontrollerande och rådgivande funktion avseende tidrapportering och lönefrågor. Lönerrevision processleds av HR och drivs i enlighet med fastslagen lönepolicy. Övriga förmåner ska vara tydliga, bl.a. finns en fribiljettpolicy som sätter ramar för personalbiljetter.

Kompetensutveckling

För att skapa en välfungerande verksamhet och för att stå på högsta nivå vad gäller utveckling och förnyelse behöver alla medarbetare kompetensutvecklas. Kompetensutveckling diskuteras mellan chef och medarbetare vid det årliga medarbetarsamtalet och varje chef med budgetansvar har en post för kompetensutveckling inom avdelningen, och det finns även centrala resurser för avdelningsöverskridande kompetensutveckling. HR agerar som en specialist- och rådgivande funktion. Kompetensutvecklingsavtal finns i centrala kollektivavtal och under 2015 har lokala kompetensutvecklingssamtal arbetats fram, ett arbete som fortsätter under 2016.

Fokus på ledarskap och internkommunikation

Under 2015 fortsatte arbetet med att följa upp handlingsplanerna som arbetades fram efter medarbetarenkäten 2013. Fokus har framför allt varit utveckling av ledarskapet och internkommunikationen.

För att utveckla ledarskapet har Operan under året

arbetat med ett omfattande ledarutvecklingsprogram för alla chefer och nyckelfunktioner i organisationen. Detta program har tagits fram med utgångspunkt i vision, värdegrund och strategiska mål. Programmet har utmynnat i en beslutad ledningsfilosofi för Operan som ska vara vägledande för de kärnkompetenser och beteenden som förväntas av ledare i verksamheten. Parallellt med detta har chefer och arbetsledare erbjudits utbildning i kommunikativt ledarskap. Under 2016 fortsätter arbetet med utveckling av ledarskapet och implementering av ledarfilosofin samt med att påbörja framtagande av en medarbetarfilosofi.

Arbetet för en bättre internkommunikation fortsätter under 2016. Framför allt kommer en översyn göras av operans kanaler för internkommunikation, och ansvarsfördelningen ska förtydligas. Dessutom kommer organisationens mötesrutiner ses över och utvecklas.

Barnartister

I vissa av Operans produktioner ingår barn och ungdomar, t.ex. i barnkör eller statistuppdrag. En föreståndare ansvarar för barnens fysiska och psykosociala arbetsmiljö och dessutom finns barnansvariga som alltid är närvarande när barnen befinner sig i Operans lokaler. Under 2015 gjordes även en uppträffsundersökning av barnloggen för att barnen ska få en trevligare arbetsmiljö när de vistas på Operan. För barn och unga gäller särskilda regler för arbetstider och arbetsuppgifter, vilka inte alltid kan efterlevas vid medverkan i Operans föreställningar. Operan söker därför dispens av Arbetsmiljöverket för varje barn, repetitions-, och föreställningstillfälle. Under 2015 har Operan sökt dispens för 10 produktioner och 170 arbetande minderåriga (2014: 55 barn, 2013: 242 barn,). Liksom under föregående år har antalet barn beräknats en gång per produktion, vilket innebär att samma barn kan ha räknats flera gånger om samma barn medverkar i flera produktioner.

Jämställdhet och mångfald

Operan strävar efter att vara en arbetsplats som kännetecknas av mångfald, där alla ska känna sig välkomna och väl behandlade oavsett kön, ålder och bakgrund. Under 2015 har Operan arbetat vidare med implementering av Operans likabehandlingspolicy och tillhörande handlingsplan mot diskriminering, trakasserier och kränkande särbehandling. Operan har även en process för anmälan av upplevd diskriminering, trakasserier eller kränkande särbehandling

I slutet av 2015 hade Operan 471 tillsvidareanställda, varav 53 % män och 47 % kvinnor av totalt antal anställda. Målet är att ha en fördelning på minst 60/40 per yrkeskategori, vilket uppnåtts totalt sett. Dock skiljer det något per yrkeskategori, se tabell 2, framförallt inom teknisk och administrativ personal. I ledningsgruppen är kvinnor

i majoritet medan mellanchefer och arbetsledare övervägande är män. Operan arbetar aktivt med att minska dessa obalanser vid nyrekryteringar men Operans låga personalomsättning medför att köns- och åldersstrukturer tar lång tid att förändra och måste beaktas över ett längre perspektiv.

Operan genomför varje år en lönekartläggning för att synliggöra skillnader i lön mellan män och kvinnor. Kartläggningarna har under flera år visat på små löneskillnader mellan män och kvinnor och 2015 var kvinnors lön 102 % av männens.

Operans målsättning är att ha en bra spridning i åldersstrukturen inom varje yrkesgrupp. Åldersmässigt finns merparten av Operans anställda i ålderskategorierna 30 år och däröver. Bland konstnärlig personal är gruppen 30-49 år dominerande, vilket är naturligt med tanke på att pensionsåldern för sångare är 52 år och pensionsåldern för dansare är 41 år. Med hjälp av externa coacher arbetar Operan för att finna individanpassade yrkesväxlingslös-

ningar för medarbetare med lägre pensionsålder än 67 år, t.ex. genom att erbjuda utbildningar eller administrativa arbeten inom Operan.

Inom baletten är den nationella mångfalden stor, med ett 20-tal nationaliteter representerade. Även inom orkestern förekommer flera olika nationaliteter. Operan arbetar också med många internationella team och gäster.

Vid rekrytering till Kungliga Hovkapellet sker all provspelning bakom skärm, vilket innebär full anonymitet för den sökande, den som får tjänsten är helt och hållet den som anses spela bäst.

HÄLSA OCH SÄKERHET

Medarbetarnas hälsa och säkerhet är ett prioriterat område för Operan och några av Operans tjänster är högriskyrken med tung fysisk belastning. Alla Operans anställda erbjuds friskvård i form av fri tillgång till Operans träningslokaler och kostnadsfritt årskort på extern träningsanläggning.

Egen företagshälsovård

Operan har egen auktoriserad företagshälsovård i form av företagsläkare och sköterska. Dessa är specialiserade på förebyggande friskvård och arbetsrelaterade skador och sjukdomar samt rehabilitering så att sjukskrivna så snabbt som möjligt ska kunna återgå i tjänst. Det finns även tillgång till kontrakterad ortoped för baletten och öron-, näsa-, halsspecialist för sångarna. Under hösten 2015 genomförde företagshälsovården också för första gången hälsoprofiler på Operans medarbetare.

Arbetskadorna, tillbud och sjukfrånvaro

Under 2015 inrapporterades 27 st tillbud (2014: 21 st, 2013: 15 st) och 14 st arbetsskadeanmälningar (2014: 13 st, 2013: 20 st). Övervägande delen av inrapporterade tillbud och arbetsskadeanmälningar är relaterade till arbete på scenen, och i viss grad även arbete i repetitionsal. Ökningen av antalet tillbud härrör framför allt från Baletten, som tidigare inte alltid har skrivit tillbudsrapporter. Under 2015 informerades avdelningen om vikten av att rapportera tillbud vilket lett till en klar förbättring under året. Samtliga tillbud och arbetskadorna utreds av chef och skyddsombud och redovisas även under arbetsmiljökommitténs möten. Skyddsronder med fokus på den fysiska arbetsmiljön genomfördes under hösten på alla avdelningar.

Operan har en relativt hög andel av sjukfrånvaron som överstiger 60 dagar. En övervägande majoritet av långtidssjukskrivningarna utgörs av skador hos medarbetare med ett mycket fysiskt krävande arbete, såsom dansare i baletten. Dessvärre ökade antalet sjukskrivningar till följd av psykiska besvär såsom utmattningssyndrom och depression under 2014. Genom ett aktivt rehabiliteringsarbete har andelen långtidssjukskrivna sjunkit jämfört med 2014 och för 2015 är andelen 40 % av den totala sjukfrånvaron. Den totala sjukfrånvaron ökade marginellt från 3,5 % till 3,6 % av planerad arbetstid.

Riskanalys och krisberedskap

Inför varje ny produktion görs en förberedande riskanalys där eventuella risker och säkerhetsmoment i produktionen går igenom. Biträdande regissör informerar nya medverkande om gällande säkerhetsföreskrifter. Inför premiär av en produktion görs sedan ytterligare säkerhetsgenomgångar och inför varje föreställning görs alltid säkerhetskontroll av både scenområdet och publika utrymmen.

En personalhandbok med vägledning för akuta situationer finns och uppdateras löpande. Under 2013 bildades en krisledningsgrupp på fem personer med en krisstab. Krisstaben fungerar som första instans vid en krissituation. Staben gör en första utvärdering av läget och planerar vidare insatser. Det finns även en krishanteringsplan med riktlinjer för hur Operan ska agera i olika krissituationer. Utbildning i krishantering för ledningsgrupp och krisledningsgrupp har påbörjats och kommer att fortlöpa under 2016.

UTBILDNINGAR UNDER 2015

- Advanced First Responder – 7 personer. Utbildning i akutsjukvård som är certifierad av läkare. Utbildade personer har exempelvis tillstånd att administrera syrgas.
- Hjärt- och lungräddning – 12 personer
- Instruktörsutbildning Heta Arbeten – 1 person.

MILJÖANSVAR

Operans miljöpåverkan består framför allt av drift och skötsel av fastighet samt materialanvändning vid framställandet av nya produktioner. Operan arbetar därför kontinuerligt med uppföljning av energiförbrukning och avfall genom dialog med fastighetsförvaltaren för operahuset, Statens fastighetsverk, och ställer även miljökrav vid inköp av material.

Energi och klimat

Operans energiförbrukning omfattas av el, uppvärmning, kyla samt bränsle till Operans egna fordon. Förbrukad mängd förhåller sig relativt stabil från år till år. Merparten, knappt 82 %, av all el, värme och kyla som köps in kom under 2015 från förnybara energikällor. Under 2015 gjordes en ny upphandling av elektricitet till Gäddvikens verkstäder och från och med den 1 januari 2016 är all el som levereras till verkstäderna ursprungsmärkt med Bra Miljöval. Operahuset som byggdes 1898 medför dock stora utmaningar vad gäller att reglera värme och kyla på ett sätt som passar verksamheten idag.

Operans klimatpåverkan är beroende av val av energislag och förbrukad energimängd. Utsläpp av växthusgaser utgörs framför allt av förbrukad fjärrvärme. Även resor bidrar till Operans klimatpåverkan och framtagande av en resepolicy pågår. Under 2015 var energiförbrukningen totalt 7660 mwh (2014: 7262 mwh) och klimatpåverkan från Operans användning av el, värme, kyla och fordonsbränsle var 505 CO₂-ekvivalenter (2014: 422 CO₂-ekvivalenter). Den ökade energiförbrukning jämfört med föregående härstammar främst från ökad elanvändning. Elanvändningen var dock ovanligt låg under 2014 på grund av att ett längre speluppehåll på grund av renovering av scenmaskineriet.

Avfall

Omfattande källsortering sker på Operans anläggning i Gäddviken och viss källsortering sker även i operahuset avseende papper, glas och farligt avfall. Under 2015 genererades 5 ton farligt avfall till deponi (2014: 8 ton) och 285 ton icke-farligt avfall (2014: 341 ton). Under 2014 gjordes en rensning av Operans lokaler i Gäddviken varför avfallsmängderna då var ovanligt höga.

Kontaktuppgifter för frågor gällande hållbarhetsredovisningen:

Maria Bratt, Vice vd, 08-791 43 10, maria.bratt@operan.se

Tabell 2 – Antal anställda per kön och ålderskategori

ANTAL ANSTÄLLDA PER KÖN OCH ÅLDERSKATEGORI. (Siffror inom parentes visar antal för 2014)						
2015	Antal	Man (%)	Kvinna (%)	< 29 år (%)	30-49 år (%)	> 50 år (%)
Styrelse	10 (11)	40 (45)	60 (55)	10 (9)	40 (27)	50 (64)
Ledningsgrupp	9 (9)	22 (33)	78 (67)	0 (0)	56 (56)	44 (44)
Mellanchefer	15 (14)	60 (64)	40 (36)	0 (0)	47 (43)	53 (57)
Arbetsledare	19 (21)	58 (62)	42 (38)	0 (0)	21 (24)	79(76)
Konstn. personal	280 (278)	53 (52)	47 (48)	14 (12)	47 (49)	39 (39)
Teknisk personal	163(164)	60 (60)	40 (40)	7 (4)	40 (40)	53 (56)
Adm. Personal	49 (53)	29 (28)	71 (72)	4 (4)	51 (55)	45 (42)

Tabell 3 – Personalomsättning och sjukfrånvaro (%)

	2015	2014	2013
Personalomsättning	6,6 ¹	6,3	5,9
Sjukfrånvaron totalt	3,6	3,5	2,9
<i>Sjukfrånvarons fördelning per kön och åldersgrupp</i>			
Kvinnor	3,7	3,8	3,2
Män	3,4	3,2	2,6
Anställda under -30 år	3,0	1,3	3,1
30-49 år	3,0	3,4	2,4
50-	4,2	3,9	3,5
Sjukfrånvaro över 60 dagar av den totala frånvaron	40	46	31

¹ Under 2015 anställdes 34 personer och andelen nyanställda var 6,4%. Antalet avgångar var 37 st.

GRI-index

GRI-index

ALLMÄNNA STANDARDINDIKATIONER	KOMMENTARER	
	SIDA	TEX AVGRÄNSNINGAR
G4-1 Uttalande av vd/ordförande	s. 3	
G4-3 Organisationens namn	s. 28	
G4-4 De viktigaste produkterna och/eller tjänsterna	s. 10–15	
G4-5 Lokalisering av organisationens huvudkontor	s. 28	
G4-6 Länder som organisationen har verksamhet i	s. 28	
G4-7 Ägarstruktur och företagsform	s. 28	
G4-8 Marknader där organisationen är verksam	s. 10–15	
G4-9 Organisationens storlek	s. 11	
G4-10 Medarbetardata	s. 47, 48	
G4-11 Andel av personalstyrkan som har kollektivavtal	s. 47	
G4-12 Beskriv organisationens leverantörskedja	s. 42	
G4-13 Väsentliga förändringar under redovisningsperioden		Inga väsentliga förändringar har förekommit
G4-14 Redovisa om och hur organisationen följer försiktighetsprincipen		Operan tillämpar försiktighetsprincipen vid användning av nya material och produkter
G4-15 Externa regelverk, standarder, principer som organisationen omfattas av/stödjer	s. 37	
G4-16 Medlemskap i organisationer och sammanslutningar	s. 37	
G4-17 Organisationsstruktur inklusive redogörelse för enheter som ingår alt. exkluderas.	s. 26	Hela Operans verksamhet omfattas av redovisningen
G4-18 Process för definition av innehållet i redovisningen	s. 36–37	
G4-19 Redovisa samtliga identifierade väsentliga aspekter som identifierats i processen för definition av innehållet i redovisningen	s. 36	
G4-20 Redovisa avgränsningar inom organisationen		Redovisningen omfattar hela Operans verksamhet
G4-21 Redovisa avgränsningar utom organisationen.		Redovisningen innefattar inte påverkan i leverantörskedjan. Där relevant redovisas hur Operans verksamhet påverkar publik/samhälle
G4-22 Effekt av och orsak till omräkning/ändring av data/info		Inga förändringar
G4-23 Väsentliga förändringar vad gäller omfattning och gränsdragning jmf med tidigare redovisningar		Inga förändringar
G4-24 Organisationens intressenter	s. 37	
G4-25 Princip för identifiering och urval av intressenter	s. 37	
G4-26 Former för intressentengagemang	s. 37–39	
G4-27 Väsentliga frågor som lyfts av respektive intressentgrupp i dialogen och vilka initiativ som tagits	s. 37–39	
G4-28 Redovisningsperiod		2015-01-01 till 2015-12-31
G4-29 Datum för publicering av senaste redovisningen		Mars 2015
G4-30 Redovisningscykel		Ettårig, kalenderår
G4-31 Kontaktperson för redovisningen	s. 49	
G4-32 GRI-innehållsindex	s. 51–53	
G4-33 Policy och rutiner för extern granskning	s. 30	
G4-34 Organisationens bolagsstyrning	s. 28–29	
G4-56 Organisationens värderingar, principer, standarder, uppförandekod och etiska policies	s. 39	

Väsentliga aspekter och resultatindikatorer		SIDA	KOMMENTARER T EX AVGRÄNSNINGAR
EKONOMISKA RESULTAT			
HÅLLBARHETSSTYRNING s. 41			
EC1	Skapat och levererat direkt ekonomiskt värde	s. 42	
EC4	Väsentligt finansiellt stöd från den offentliga sektorn	s. 41	
DELAKTIGHET, DIALOG OCH SAMVERKAN			
HÅLLBARHETSSTYRNING s. 37			
Operan	Resultat medarbetarundersökning	s. 37, 40	
ANSTÄLLNINGSVILLKOR			
HÅLLBARHETSSTYRNING s. 47			
LA1	Antal och andel nyanställda samt personalomsättning	s. 48	Redovisas inte per åldersgrupp och kön men detta kommer att redovisas för 2016.
MEDARBETARES HÄLSA OCH SÄKERHET			
HÅLLBARHETSSTYRNING s. 48–49			
LA6	Omfattning av skador och sjukfrånvaro	s. 48–49	Redovisas delvis. Endast redovisning av antal olyckor och tillbud. Frekvens vad gäller skador, arbetsrelaterad sjukdom och frånvaro till följd av arbetsrelaterad skada eller sjukdom redovisas inte.
KOMPETENSUTVECKLING			
HÅLLBARHETSSTYRNING s. 47			
LA11	Andel anställda som får regelbunden utvärdering och uppföljning av prestation	s. 37	
MÅNGFALD OCH JÄMSTÄLLDHET OCH ICKE-DISKRIMINERING			
HÅLLBARHETSSTYRNING s. 47–48			
LA12	Sammansättning av styrelse och ledning samt uppdelning av andra anställda efter kön, åldersgrupp	s. 47, 48	
LA13	Procentuell löneskillnad mellan män och kvinnor per personalkategori och region	s. 48	
HR4	Antal fall av diskriminering		Inga fall av diskriminering har kommit till ledningens kännedom.
ANTI-KORRUPTION			
HÅLLBARHETSSTYRNING s. 39, 42			
SO5	Åtgärder som vidtagits på grund av korruptionsincidenter		Inga incidenter har kommit till ledningens kännedom.
EFTERLEVNAD AV LAGAR OCH BESTÄMMELSER OCH KORREKT MARKNADSKOMMUNIKATION			
HÅLLBARHETSSTYRNING s. 39			
SO8	Monetärt värde av betydande böter och det totala antalet icke-monetära sanktioner till följd av brott mot gällande lagar och bestämmelser		Operan har inte tilldömts några monetära sanktioner till följd av brott mot gällande lagar och bestämmelser. Operan har inte heller blivit stämd vid domstol eller konfliktlösningsinstitut.

Väsentliga aspekter och resultatindikatorer		SIDA	KOMMENTARER T EX AVGRÄNSNINGAR
ANMÅLAN OM OEGENTLIGHETER			
HÅLLBARHETSSTYRNING s. 39			
LA-16, HR-12, SO-11, EN-34	Totalt antal klagomål inklusive gällande samhällspåverkan (lokalsamhälle), miljö, mänskliga rättigheter, anställningsförhållanden som inkommit, adresserats och lösts		Under 2015 har ett klagomål inkommit då en biljettköpare ansåg sig diskriminerad eftersom det inte gick att beställa enstaka biljetter via Internet om det lämnade singelplatser. Anledning till detta är en bugg i det nya biljettsystem som implementerades under 2015. Felet kommer att åtgärdas inom kort genom nästa uppdatering av systemet och vid beställning av biljett i biljettkontoret eller via telefon kan problemet redan nu hanteras.
TILLGÄNGLIGHET TILL OPERANS UTBUDD FÖR HELA SAMHÄLLET			
HÅLLBARHETSSTYRNING s. 40, 45			
Operan	Antal radio- och TV-sändningar, digitala sändningar, turnéer och gästspel, Antal föreställningar och aktiviteter för barn och ungdom	s. 14–15, 45	
Operan	Antal skapande skola-projekt	s. 44	
SAMHÄLLENGAGEMANG OCH UTVECKLING			
HÅLLBARHETSSTYRNING s. 40, 46			
Operan	Antal genomförda aktiviteter för att skapa diskussion och sprida kunskap kring aktuella samhällsfrågor som anknyter till produktionen	s. 40	
BEVARA OCH SKAPA NYTT KULTURARV			
HÅLLBARHETSSTYRNING s. 45			
Operan	Antal klassiska verk, nyskrivna verk och antal beställningsverk	s. 11	
MÅNGFALD HOS PUBLIK OCH BESÖKARE			
HÅLLBARHETSSTYRNING s. 40, 45			
Operan	Andel förstagångsbesökare	s. 40, 45	
PUBLIK/BESÖKARES HÄLSA OCH SÄKERHET			
HÅLLBARHETSSTYRNING s. 48			
PR1	Andel av signifikanta produkt- och servicekategorier för vilka påverkan på hälsa och säkerhet utvärderas i förbättringssyfte	s. 48	
KUNDNÖJDHET			
HÅLLBARHETSSTYRNING s. 38			
PR5	Resultat av undersökningar för mätning av kundnöjdhet	s. 38	

Revisors rapport över översiktlig granskning av Kungliga Operan AB:s hållbarhetsredovisning

Till Kungliga Operan AB

INLEDNING

Vi har fått i uppdrag av styrelsen i Kungliga Operan AB att översiktligt granska Kungliga Operan AB:s hållbarhetsredovisning för år 2015. Företaget har definierat hållbarhetsredovisningens omfattning på sidan 50 (G4-17).

STYRELSENS OCH FÖRETAGSLEDNINGENS ANSVAR FÖR HÅLLBARHETSREDOVISNINGEN

Det är styrelsen och företagsledningen som har ansvaret för att upprätta hållbarhetsredovisningen i enlighet med tillämpliga kriterier, vilka framgår på sidan 30 i hållbarhetsredovisningen, och utgörs av de delar av Sustainability Reporting Guidelines (utgivna av The Global Reporting Initiative (GRI)) som är tillämpliga för hållbarhetsredovisningen, samt av företagets egna framtagna redovisnings- och beräkningsprinciper. Detta ansvar innefattar även den interna kontroll som bedöms nödvändig för att upprätta en hållbarhetsredovisning som inte innehåller väsentliga fel, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

REVISORNS ANSVAR

Vårt ansvar är att uttala en slutsats om hållbarhetsredovisningen grundad på vår översiktliga granskning.

Vi har utfört vår översiktliga granskning i enlighet med RevR 6 Bestyrkande av hållbarhetsredovisning utgiven av FAR. En översiktlig granskning består av att göra förfrågningar, i första hand till personer som är ansvariga för upprättandet av hållbarhetsredovisningen, att utföra analytisk granskning och att vidta andra översiktliga granskningsåtgärder. En översiktlig granskning har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision

enligt IASBS standarder för revision och god revisionssed i övrigt har. Revisionsföretaget tillämpar ISO 9001 (International Standard on Quality Control) och har därmed ett allsidigt system för kvalitetskontroll vilket innefattar dokumenterade riktlinjer och rutiner avseende efterlevnad av yrkesetiska krav, standarder för yrkesutövningen och tillämpliga krav i lagar och andra författningar. De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig granskning gör det inte möjligt för oss att skaffa oss en sådan säkerhet att vi blir medvetna om alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

Vår granskning utgår från de av styrelsen och företagsledningen valda kriterier, som definieras ovan. Vi anser att dessa kriterier är lämpliga för upprättande av hållbarhetsredovisningen.

Vi anser att de bevis som vi skaffat under vår granskning är tillräckliga och ändamålsenliga i syfte att ge oss grund för vårt uttalande nedan.

UTTALANDE

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att hållbarhetsredovisningen inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med de ovan av styrelsen och företagsledningen angivna kriterierna.

Stockholm den 18 mars 2016

Deloitte AB

Kerstin Sundberg

AUKTORISERAD REVISOR

Didrik Roos

AUKTORISERAD REVISOR

OMSLAGSBILD: Malin Byström som Fältmarskalkinnan i Rosenkavaljeren FOTO: Karolina Henke SAMT SID. 2, 9, 12-13, 16-17, 22-23, 24-25, 35, 54. SID. 2: Herdor Sjöstrand, Istvan Kisch. SID. 9: Peter Bergström, Maria Nyström, Florian Voss. SID. 22-23: Rebecca Labbé, Devon Carbone. SID. 35: Katija Dragojevic. SID. 16-17: Jenny Nilson, Nathalie Nordquist. SID. 43: Gina Tse, Clyde Emanuel Archer i Svansjön FOTO: Morgan Norman. SID. 46: Kungliga Baletten i Midsommarnattsdröm FOTO: Hans Nilsson. SID. 50: Statister i Rosenkavaljeren FOTO: Alexander Kenney. SID. 54: Carl Jacobsson, Marianne Hellgren Staykov, Roger Svedberg. FÖRESTÄLLNINGSBILDER SID. 4-8: Markus Gärder, Alexander Kenney, Hans Nilsson, Emma Svensson, Carl Thorborg, Geri Weigell. PORTRÄTTBILDER: Carl Thorborg. GRAFISK FORM: Cina Stegfors. REDAKTION: Maria Bratt, Torbjörn Eriksson, Johanna Setterblad, Helena Sköldborg. HÅLLBARHETSREDOVISNING: Ingrid Sandström. KORREKTURLÄSNING: Ann-Marie Nygren. ANSVARIG UTGIVARE: Birgitta Svenden

SPONSORER: KPMG, MasterCard och Nordea
SAMARBETSPARTNERS: Savanna och Wallenius Lines